МИЛЛАТ ТАРИХИ, АЖДОДЛАР ТАФАККУРИ МУЖАССАМ
Шукрки, мустақиллик шарофати билан миллий тарихимизга бегона бўлган ясама номлар ўрнига қадимий, халқимизнинг ақл-заковати маҳсули бўлган номлар қайта тикланди. **5 бет**

АЖРАШИШДАН ОСОНИ ЙЎҚ, АММО...
Ажратиш осон, аммо ажралиш арафасида турган эр-хотинни муросага келтиришнинг ўзи бўлмайди. Зеро, халқимиз бежиз: "Қушнинг ҳам уйи бузилмасин", демаган-да. **6 бет**

НИКОҲ ШАРТНОМАСИ: ИШОНЧ ВА КАФОЛАТ
Бу ҳужжат турмуш қуриш арафасидаги ёшларга бир-бирларининг молиявий аҳволи хусусида аниқ тасаввурга эга бўлиш имкониятини беради. **6 бет**

МАҲАЛЛА — ХАЛҚ ВИЖДОНИ

Mahalla

32 (738)

ISSN 2010-7013

Ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши ва «Маҳалла» жамғармаси республика бошқаруви нашри | 2010 йил 12 август. Пайшанба | 1996 йилдан чиқа бошлаган

Ҳашар — элга ярашар

ЭЗГУ АНЪАНА ВА ҚАДРИЯТЛАР ТИМСОЛИ

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг шу йил 21 июлда қабул қилинган фармойишига мувофиқ мамлакатимизда 14-15 август кунлари умумхалқ хайрия ҳашари ўтказилади.

Ўзи истиқомат қилаётган ҳудудни, ҳовлисини, кўча-кўй, маҳалласини озода сақлаш халқимизнинг азалий қадриятларидан. Асрлар давомида шаклланган бу анъана истиқлол йилларида тобора сайқал топиб бормоқда. Шу боис юртимизнинг бирор манзилига йўлингиз тушгудек бўлса, у ерларда кўчаларни, ҳовли ва мактабларни, маҳалла гузарларини обод қилаётган, гул ва кўчатлар экиб, атроф-муҳит мусаффолигини таъминлаётган ҳамюртларимизни учратасиз. Энг муҳими, фуқаролар йиғини мутасаддилари саъй-ҳаракатлари, қолаверса, маҳалла фаоллари ташаббуси билан ҳар ҳафтанинг шанба ва якшанба кунларида ҳашар уюштирилаётгани аҳолини янада жипслаштиришга, эзгу мақсад сари йўналтиришга хизмат қилаётир. Зеро, яхши ният кишини фақат эзгу амалларга ундайди.

Маҳаллаларда ҳашар ўтказилишининг яна бир муҳим жиҳати шундаки, унда ёшу қари бирдек овул, қишлоқ ва маҳалла ҳудудини ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ишларига ҳисса қўшади. Эътиборлиси, ҳашар ўсиб келаётган баркамол авлоднинг, ўспирин ёшларнинг қалб қўрида, онгида минг йиллик қадрият сифатида муҳрланади. Бу эса, умумхалқ хайрия ҳашарининг узоқ йиллик тарихига ва келажагига ишончдир.

ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ҲАЁТ > [2]

«Маҳалла куни» тадбири

БАҒРИКЕНГЛИК ВА МУРУВВАТ МАСКАНИ

Юртимизда энг улуғ, энг азиз байрамимиз — мустақиллигимизнинг 19 йиллигига қизғин тайёргарлик кўрилаётир. Ушбу шодиёна арафасида кўплаб байрам тадбирларини ўтказиш анъанага айланган. Хусусан, "Маҳалла куни" саховат тадбири ҳам "Бу муқаддас Ватанда азиздир инсон", деган эзгу ғояни ўзида мужассам этган ҳолда жойларда кўтаринки руҳда ўтмоқда.

Халқимизга хос бағрикенглик, ўзаро ҳамжиҳатлик, саховат ва меҳр-оқибат каби эзгу фазилатларни янада юксалтириш, кўчалар, аҳоли тураржойларини ободонлаштиришдек эзгу саъй-ҳаракатларда фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллар), маслаҳатчилару кайвониларнинг алоҳида ўрни бор.

Айниқса, фуқаролар йиғинлари мутасаддилари, фаоллари бу йилги "Баркамол авлод йили" Давлат дастурида белгиланган устувор вазифалар ижросини таъминлаш, ёшлар тарбияси билан шуғулланиш, уларни баркамол инсонлар этиб тарбиялашда сидқидилдан меҳнат қилишмоқда. Илғорлар фаолияти эса, кўрик-танловлар доирасида муносиб рағбатлантириб келиняпти.

Куни кеча пойтахтимиздаги "Туркистон" саройининг ёзги биносида Мустақиллигимизнинг 19 йиллигига бағишлаб, "Бу муқаддас Ватанда азиздир инсон" мавзусида анъанавий "Маҳалла куни" байрам тадбири ўтказилди.

ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ҲАЁТ > [2]

БУ МУҚАДДАС ВАТАНДА АЗИЗДИР ИНСОН

ҚАРИЯЛАР ҚАДР ТОПГАН ЮРТ

Ўзбекистон мустақилликка эришгандан кейинги йилларга назар ташлайдиган бўлсак, болалар ва оналар саломатлигига, ёш авлод тарбиясига, инсон қадр-қимматини баланд кўтаришга алоҳида эътибор бериб келинаётганига гувоҳ бўламиз. Кекса авлод, меҳнат ва уруш фахрийларига кўрсатилаётган ғамхўрликлар эса алоҳида таҳсинга лойиқдир.

Энг муҳими, ёшу кексага бўлган меҳрибонликлар, ғамхўрликлар изчил давом эттирилмоқдаки, бу барчамизнинг зиммамизга катта масъулиятлар юклайди.

Нуронийларни ҳар жиҳатдан ҳимоя қилиш, кўнглини олиш, эъзозлаш халқимизнинг табиатига хос бўлган миллий қадриятларимиздан саналади. «Қари билганини — пари билмас», «Қариси бор уйнинг париси бор», деган ҳикмат бежиз асрлар оша яшаб, авлоддан авлодга ўтиб келмаяпти. Ушбу ҳақиқатнинг моҳиятида катта тажриба эгалари, ҳаётнинг пасту баландлигини бошидан кечирган, ҳар бир ишда тадбир топа оладиган, тўғри маслаҳат берадиган, билимли, ақлли авлод салоҳияти балқиб туради.

Кучли давлатдан кучли фуқаролик жамиятига ўтиш жараёнида кекса авлод вакиллари ҳамиша камарбастадирлар. Уларнинг панд-насиҳатлари, кўрсатаётган йўл-йўриқлари, энг муҳими, амалий ишлари, шахсий ибрати ёш авлод учун катта мадад, қўш қанот бўлаётгани, айниқса, қувончлидир.

Вилоятимизда 201410 нафар фахрий истиқомат қилади. Шундан 1079 нафари иккинчи жаҳон уруши қатнашчиси. Ҳалок бўлган жангчилар оиласи 761 тани ташкил этади. Фан докторлари, номзодлари сони 1000 нафардан зиёд. Фахрийларимизнинг 158 нафари 100 ёшга етган ва ундан ошган онахон-отахонларимиздир.

ИСЛОҲОТ САМАРАЛАРИ > [3]

Август ойи — пахта ҳосилига ҳосил қўшадиган ой

ҲАР БИР КУНИ ҒАНИМАТ

Неъматжон фермер тонг саҳарда яна Қумқўрғонга, даласига отланди. Кечқурун ғўзага сув очганди. Чунки саратонда ғўза, асосан, тунда суғорилади. Бу, аввало, ниҳол чанқоғини қондиришда қўл келса, яна бир жиҳати борки, бебаҳо неъмат — сув исрофгарчилигининг олди олинади.

Неъматжон ҳам ота-боболар синовидан ўтган ана шу усулдан унумли фойдаланади. Сувчилари тажрибали. Тунги суғоришнинг ҳадисини олишган. Йўл-йўлакай ана шулар ҳақида ўй суриб, у даласига етиб келганини ҳам сезмай қолди. Тонг ёруғидан ғўза қатор оралари бир текис намлангани кўриниб турибди. Кўриб, кўзи қувонди. Шийпонда донг қотиб ухлаб ётган сувчиларни безовта қилмаслик учун секин самоварга ўт қалади. Ҳали-замон хўжалик аъзолари етиб келишади.

Чой қайнагунча бугунги ишларни режалаштириб олди. 8 гектарли майдондаги қатор ораларини оралаб, ниҳолларга тоза ҳаво киритиш керак. Унинг ёнидаги яқинда суғорилган ерни юмшатиш учун тракторни культивацияга тайёрлаш зарур. Бирин-кейин келишни бошлаган фермер хўжалиги аъзоларига ишларни ушбу режа бўйича тақсимлади.

Неъматжон Абдураҳимов беш йилдирки, Наманган туманидаги «Абдураҳим бобо» фермер хўжалиги раҳбари. Ҳар йили пахта ва ғалладан юқори ҳосил олиб, шартнома режаларини ортиғи билан уддалаб келаётган илғор фермерлардан. Бу йил ҳам салкам 61 гектар майдонда пахта етиштирмоқда. Яқинда вилоятдан келган мутахассислар ҳам ғўза парваришини кўриб, раҳмат айтиб кетишди. Чунки ҳар туп ғўзада ўртача 13-15 тадан бўлиқ кўсак, 28-30 тадан ҳосил нишоналарини санаш мумкин-да. Мана, кўзни қувнатиб, пахта ҳам очила бошлади.

ИСЛОҲОТ САМАРАЛАРИ > [3]

Ҳафта мавзуси

ЖАМҒАРМА РЕСПУБЛИКА БОШҚАРУВИДА

"Маҳалла" хайрия жамғармаси республика бошқарувида бўлиб ўтган навбатдаги йиғилишда Вазирлар Маҳкамасининг 2010 йил 2 августдаги "Етим болалар ва ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни тураржойлар билан таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори ижро учун қабул қилинди.

Қарор мазмуни билан тўлиқ танишиб чиқилиб, унинг ҳудудий бўлим ва бўлинмалар орқали барча фуқаролар йиғинларига етказилиши ва ижроси назоратта олиниши таъкидланди. Қарорнинг мазмун-моҳияти ва амалда қўлланиши бўйича фуқаролар йиғинларида тушунтириш ишлари олиб бориш лозимлиги айтиб ўтилди.

Республика бошқаруви масъул ходимлари ва ҳудудий бўлимлар томонидан фуқароларнинг ариза ва шикоятларини кўриб чиқиш муддатлари асоссиз бузилишининг олдини олиш чораларини кўриш, иш юритиш тизимининг самарадорлигини ошириш юзасидан чора-тадбирлар белгилаб олинди.

Вазирлар Маҳкамасининг 2010 йил 21 июлдаги фармойишига мувофиқ, 2010 йилнинг август ойида ободонлаштириш ва тозалик ойлигини ҳамда 14-15 август кунлари умумхалқ хайрия ҳашарини ўтказишни ташкил этиш масалалари тўғрисидаги мажлис баёни ижро учун қабул қилинди. Унга кўра, ободонлаштириш ва тозалик ойлиги ҳамда умумхалқ хайрия ҳашарини жойларда самарали ташкил этиш ва уюшқоқлик билан ўтказиш бўйича режалар ишлаб чиқилиб, ишчи гуруҳи штаблари ишини самарали ташкиллаштириш масалалари муҳокама этилди.

Шунингдек, фуқаролар йиғинлари Яраштириш комиссияси ишини амалдаги қонунчилик ҳужжатлари талабларига мувофиқ ташкил этишга масъул эканликлари қайд этилди.

"Футболимиз келажаги" спорт мусобақаларининг минтақавий босқичларини самарали ўтказиш чорлари белгиланди.

Йиғилишда кун тартибидаги бошқа масалалар ҳам атрофлича муҳокама этилди.

Мухбиримиз.

Маҳалла — оилавий бизнес маркази

КИЧИК ЙИҒИНДАГИ КАТТА ИШЛАР

Шофиркон туманидаги Вардонзе қишлоғи боғдорчилик ривож топган ҳудудлардан саналади. Айни пайтда ҳудудда 22 та боғдорчиликка ихтисослашган фермер хўжалиги фаолият юритиб, уларда 70 нафар киши меҳнат қилмоқда.

Ўтган йили хўжаликлар аъзолари айни пишиқчилик пайтида етиштирилган ҳосилни тўла-тўкис йиғиштириб олишга улгурмагандилар. Тўғри, ҳосилнинг йиғиштириб олинган қисми ҳисобидан ҳам фойда кўрилди. Аммо анчагина ноз-неъматнинг увол бўлгани ёмон-да.

Бу йил Вардонзе қишлоқ фуқаролар йиғини раиси Авазмурод Қўлдошев ўзига хос тажрибага қўл урди. Ишсиз юрган 18 нафар ҳамқишлоқларини ҳузурига чорлаб, «Пурқи Сармаст» муқобил машина-трактор паркига тегишли бўш майдонни меваларни қуритиш учун тақсимлаб берди. Маҳсулот етказиб бериш хусусида фермерлар билан келишиб олди.

Албатта, меваларни териш, белгиланган майдонга олиб келиш, қуритиш бир неча босқичли жараён. Шу боис ўн саккиз нафар ишчи бу меҳнатта оила аъзоларини ҳам жалб этдилар.

— Ўтган икки ой давомида оиламиз билан ўн тоннага яқин мева қуритиб, туршак, олмақоқи сингари маҳсулотлар тайёрладик, — дейди йиғин раиси кўмагида мавсумий иш билан таъминланган оила соҳибларидан бири Акбар Султонов. — Ишни барқарор йўлга қўйиб олгунча хом-ашёни фермерлардан насияга олиб турдик. Тез орада маҳсулотимизга мижозлар ҳам кела бошлади. Натижада фермерлардан қарзимизни узиш баробарида анчагина даромад олдик.

— Қиш-баҳор фаслида ҳам меваларни қуритиб, қайта ишлаш имконияти бор, — дейди йиғин раиси А. Қўлдошев. — Шу боис, бу борадаги ишимизни кенгайтириб, маҳсулотларни янада яхшилаш мақсадида уни саноат усулида қайта ишлашни режалаштирдик.

Раиснинг гапига қараганда, шу қишлоқлик тадбиркор Умид Ҳайитов имтиёзли кредит асосида 24 миллион сўмлик мева қуритиш цехини харид қилди. Тез орада бу цех ишга тушади.

Кичик тадбиркорлик, айниқса, оилавий бизнесни ривожлантириш аҳоли фаровонлигининг асосий омилларидан бири ҳисобланади. Буни чуқур англаб етган вардонзеликлар тадбиркорликнинг турли йўналишларида ўз имкониятларини синаб кўришмоқда.

Қулмурод Исматов раҳбарлик қилаётган «Омад юлдузлари шодаси» фермер хўжалиги томонидан эса 100 бошдан зиёд наслли қорамол боқилиб, аввало, қишлоқдошларга таклиф этилмоқда. Бу эса, ўз навбатида, йиғинда якка тартибдаги чорвачиликнинг ривожига туртки бўлмоқда.

Акбар РУСТАМОВ,
«Mahalla» мухбири.

Миллий қадрият

ЁН ҚЎШНИЛАР — ЖОН ҚЎШНИЛАР

Қўшнилар деганда, одатда, уйлари, ҳовли-жойлари ёнма-ён, яқин кишилар, оилалар, хонадонлар тушунилади. Аммо халқимизга хос фазилатлардан бири — қўшничиликда ҳовли-жой ёки хонадонларнинг шунчаки яқинлиги, ёнма-ён ёки қарама-қаршилиги эмас, балки кўнгилларнинг яқинлиги, меҳр-оқибат ришталарининг мустаҳкамлиги, яхши-ёмон кунларда ҳамдам бўлмоқликдек азалий қадриятлар тушунилади.

СПОРТ > [8]

Ҳашар — элга ярашар

ЭЗГУ АНЪАНА ВА ҚАДРИЯТЛАР ТИМСОЛИ

< [1]

Миллий қадриятларимизга хос бўлган ўзаро меҳр-оқибат ва ҳамжиҳатликни кучайтириш, ижтимоий ҳамкорлик, бегараз ёрдам ва меҳр-мурувват каби эзгу фазилатларни янада юксалтириш, маҳаллалар ҳудудларини, аҳоли турар-жойларини ободонлаштириш ва тозалаш, республикадаги санитария-эпидемиологик ҳолатни яхшилаш ҳамда Мустақиллигимизнинг ўн тўққиз йиллик байрамини муносиб нишонлаш мақсадида Вазирлар Маҳкамасининг 2010 йил 21 июлдаги 485-сонли фармойишига асосан, республикамизда жорий йилнинг август ойида ободонлаштириш ва тозалик ойлиги ҳамда 14-15 август кунлари умумхалқ хайрия ҳашари ўтказилади.

Унга кўра, ободонлаштириш ва тозалик ойлиги ҳамда умумхалқ хайрия ҳашарига фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, хусусий уй-жой мулкдорлари ширкатлари, корхоналар, ташкилотлар ва муассасалари, қолаверса, кенг жамоатчиликни жалб этиш режалаштирилган. Муҳими, шу кун жойларда нафақат ободонлаштириш ишлари амалга оширилади, балки ҳашар муносабати билан турли мусобақалар ташкиллаштирилади меҳнат қилаётган ходимларнинг бир кунлик иш ҳақи миқдоридаги маблағлар Ўзбекистон "Маҳалла" хайрия жамғармаси республика бошқаруви ҳамда унинг ҳудудий бўлим ва бўлинмаларининг банкдаги ҳисоб-рақамларига ўтказилади. Бу маблағлар эса аҳолининг эҳтиёжманд қатламига, ёлғиз қариялар, ногирон ва муҳтожлар ҳолидан хабар олиш, кам таъминланган, кўп болали, боқувчисини йўқотган оилаларга моддий ва маънавий жиҳатдан кўмак бериш, ижтимоий ёрдам кўрсатишдек хайрли амалларга сарфланиши кўзда тутилган.

Айни пайтда «Маҳалла» жамғармаси республика бошқаруви, шунингдек, ҳудудий бўлим бошқарувлари ҳузурида жойларда жорий йилнинг август ойида ободонлаштириш ва тозалик ойлиги ҳамда умумхалқ хайрия ҳашарини ўтказиш билан боғлиқ ишларни ташкил этиш бўйича ишчи гуруҳлари тузилиб, ҳашар муносабати билан амалга оширилиши лозим бўлган аниқ чора-тадбирлар режаси белгилаб олинган.

Жойларда ободонлаштириш ишлари билан бир қаторда, асосий эътибор, "Баркамол авлод йили" Давлат дастури тадбирларини, шунингдек, мустақиллигимизнинг ўн тўққиз йиллик байрамига пухта тайёргарлик кўришга қаратилган чора-тадбирлар режаси ижросини тўлиқ таъминлашга қаратилган. Умумхалқ хайрия ҳашарида қадамжолар, зиёратгоҳлар, қабристонларни тартибга келтириш, тозалаш режалаштирилган. Бундан ташқари, аҳоли турар-жой мавзелари ва маҳаллалардаги дарахтларга шакл бериш, оқлаш, кўча ва йўлакларни тартибга келтириш, ариқ ва лотокларни тозалаш каби ишлар амалга оширилади.

Айни кунларда юртимиз маҳаллаларида истиқлол байрами арафасида фуқаролар йиғинлари мутасаддилари, фаоллар ташаббуси билан ҳашарлар уюштирилаётир. Ҳудудда ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишларининг байрами бўйича кўриб, бошқа йиғинларга ўрнак бўлаётган ана шундай йиғинлардан бири пойтахтимизнинг Чилонзор туманида жойлашган "Кичик Дўмбиробод" маҳалласидир. Бу маҳаллада, қарийб 7 йилдан буён оқсоқол сифатида хизмат қилиб келаётган Комил ака Қаюмов ташаббуси билан, шу кунга қадар кўплаб хайрли ва ободончилик ишлари амалга оширилаётганини маҳалла аҳлига кириб бораверишдаёқ билиш мумкин. Негаки, атроф-муҳит саранжом-саришталиги, кўча-кўйнинг озодалиги, ҳовли-жойларнинг тартиби ва тозалиги кишига ўзгача кайфият бағишлайди.

— Орасталик, ободлик дастлаб инсон қалб қўридан бошланади, — дейди оқсоқол Комил Қаюмов. — Йиғин қошида фаолият олиб бораётган Ободонлаштириш, табиатни муҳофаза қилиш комиссияси эса бу борадаги ишларни янада жонлантирди. Ҳудудларни обод қилиш, спорт майдончаларини бунёд этишга кўмаклашиш, жиҳозлаш билан бирга, коммунал тармоқларни ривожлантиришга қаратилган иш режаларини тузиш, маънавий-ахлоқий тарбия масалалари билан боғлиқ миллий урф-одатларимизни кенг тарғиб қилиш масъулияти зиммамизда. Маҳалламиз тароватию кўркига кўрк қўшиш мақсадида ҳудудда ҳар ҳафтанинг шанба ва якшанба куни ҳашар уюштириш одат тусига кирган. Шу куни улар эрта тонгдан йиғилиб, кўчалар, уйлар атрофини, болалар майдончаларини супуриб сидиришга киришадилар. Ўтган ҳафтада ўтказилган ҳашарда ҳам қарийб 350 нафар аҳоли иштирок этди.

Мана бу ихчам, шинам, барча шарт-шароитларга эга бўлган мўъжаз маҳалла маркази ҳам ҳашар йўли билан бунёд этилди. Кўриб турганингиздек, идора ён-атрофига 30-40 та арча, гуллар ва япон дарахтлари кўчатларини экдик. Бундан ташқари, 28 та кўп қаватли уй атрофларига, кўча бўйиларига 20 минг тупдан зиёд турли манзарали дарахт кўчатлари ўтқазилди.

Ҳашар кунларида ёшлар ҳам фаол иштирок этишади. Чунки табиатни муҳофаза қилиш учун аҳоли, аввало, ёшлар қалбида она-табиатга меҳр, атроф-муҳитга эҳтиёткорона муносабатда бўлиш туйғусини шакллантириш мақсадида маҳалла фаоллари, оқсоқоллар, ёши улуғ инсонларнинг тажрибасига таяниб, ёшлар ўртасида тушунтириш ишларининг йўлга қўйилгани самараси бу. Ёшлар ўртасида озодаликка риоя қилишнинг афзалликлари, ҳашар эса минг йиллик қадриятларимиздан бири эканлигини уларнинг онг-шуурига сингдириш борасида тарғибот-ташвиқот ишлари "Оила — маҳалла — мактаб" ҳамкорлиги асосида ташкил этилаётган турли учрашувлар, тарбиявий аҳамиятга эга тадбирларда яққол намоён бўлаётир. Ҳудудимиздаги 232-, 188-мактаблар маъмуриятлари ҳамда 167-, 317-мактабгача таълим муассасалари ходимлари ҳам ободончилик тадбирларига хайрихоҳ, ҳамкор.

Шуни қайд этиш жоизки, маҳаллада оқсоқол Комил Қаюмов ва фаоллар ташаббуси билан аҳоли ўртасида "Энг обод кўча", "Энг обод хонадон", "Энг фаол кўча бошлиғи", "Энг фаол уй бошлиғи" каби қатор кўрик-танловлар ўтказиб келинади. Бунинг натижасида ҳудуд таровати кун сайин гўзаллашиб бормоқда.

Жорий йилда йиғин раиси Комил Қаюмовнинг маҳаллада олиб борган хайрли ишлари, ободончилик, кўкаламзорлаштириш борасидаги тадбирлари муносиб баҳоланиб, «Энг обод маҳалла» республика кўрик-танловида биринчи ўринни қўлга киритди. Бунга маҳалладаги ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ишларига каттаю кичик бирдек муносабатда бўлиши, хайрихоҳлиги, ҳамжиҳатлиги боис эришилди.

Дарҳақиқат, ҳар бир йиғин мутасаддилари ишига, маҳаллага баҳо беришдан олдин унинг кўчалари, гузари кўздан кечирилади. Нега деганда, маҳалланинг кўрки — унинг тоза ва орасталигида. Шунга қараб аҳолининг қай даражада ҳамжиҳат эканини билиш мумкин.

Ҳозирда маҳалла аҳли мустақиллигимизнинг 19 йиллик байрамини муносиб кутиб олиш ва нишонлаш мақсадида ҳудудни янада обод гўшага айлантиришга астойдил киришган.

Раҳим ШЕРҚУЛОВ,
"Mahalla" мухбири.

Республикамиз маҳаллаларида

БАҒРИКЕНГЛИК ВА МУРУВВАТ МАСКАНИ

< [1]

Тошкент шаҳар ҳокимлиги, "Маҳалла" хайрия жамғармаси республика бошқаруви, жамғарманинг Тошкент шаҳар бўлими бошқаруви ҳамда қатор ҳомий ташкилотлар томонидан уюштирилган мазкур тадбирда маҳалла фуқаролар йиғинлари раислари, маслаҳатчилар, фаоллар ва кенг жамоатчилик иштирок этди.

Тадбирда сўз олганлар мамлакатимиз, жумладан, пойтахтимиздаги маҳаллаларда амалга оширилган ишлар, эришилаётган ютуқлар ҳақида гапиришди.

Ҳар йилги анъанага мувофиқ, "Маҳалла куни" муносабати билан "Фуқаролар йиғинларининг энг намунали диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчиси", "Фуқаролар йиғинларининг энг фаол Яраштириш комиссияси", "Барҳаёт анъаналар" мавзуларидаги "Оналар куйлаганда", "Энг ибратли Хотин-қизлар комиссияси раиси", "Энг намунали "Маҳалла посбони" жамоат тузилмаси сардори" каби кўрик-танловлар ғолиблари, шунингдек, ёшлар ўртасида ўтказилган "Футболимиз келажаги", "Маҳалламиз паҳлавонлари" спорт мусобақалари ғолиблари ҳомийлар томонидан муносиб рағбатлантирилди.

Тадбир сўнгида намойиш этилган қовун, нон, гул ва қуш сайиллари иштирокчиларда катта таассурот қолдирди. Санъаткорларнинг шўх куй-қўшиқлари эса байрам тадбирига ўзгача руҳ бағишлади.

Раҳим ШЕРҚУЛОВ,
"Mahalla" мухбири.

* * *

Мазкур тадбир Бухоро шаҳрида ҳам кенг нишонланди. Шу куни вилоят марказий истироҳат боғи байрам сайли тусини олди. Шаҳарнинг мавжуд 62 маҳалла фуқаролар йиғини ўз ҳудудларида ишлаб чиқарилаётган миллий зардўзлик, этикдўзлик, кулолчилик, ёғоч ўймакорлиги, қандолат маҳсулотлари ярмаркасини ўтказишди.

Шунингдек, маҳаллаларда бир неча босқичда ўтказилиб келинаётган «Энг обод маҳалла», «Энг обод кўча», «Энг озода хонадон», «Ибратли оила» кўрик-танловлари ғолиблари ҳомийлар томонидан рағбатлантирилди.

— Юртимизда кечаётган ҳар бирислоҳот, ўзгаришларнинг ижросини таъминлашда, тарғибот қилишда маҳалла фаолларининг ҳиссаси катта, — дейди «Маҳалла» хайрия жамғармасининг Бухоро вилояти бўлими бошқаруви раиси Беҳбуд Жумаев. — Шундай экан, биз ўз фаолларимизни ҳар қанча рағбатлантирсак, улар учун алоҳида байрам сайиллари ташкил этсак шунча оз. Айни пайтда вилоятнинг барча шаҳар ва туманларида «Маҳалла куни» кенг нишонланаётир.

Тадбирда маҳаллалар қошидаги бадиий ҳаваскорлик клублари жамоасининг концерт дастури намойиш этилди.

Акбар РУСТАМОВ,
«Mahalla» мухбири.

* * *

Меҳр-мурувват кўрсатиш, хайру эҳсон улашишдек эзгулик билан йўғирилган "Маҳалла куни" тадбирини самарқандликлар ҳам уюшқоқлик билан ўтказишди. Самарқанд шаҳридаги "Ёшлар" истироҳат боғида ташкиллаштирилган тантаналарда 200 нафарга яқин маҳалла фаоллари иштирок этишди. Тадбирда "Ҳазора", "Зоминий", "Сайид", "Боғишифо", "Извошчилар", "Қирча" каби ўнлаб маҳаллалар ўз ҳудудларида сақланиб келинаётган миллий анъаналар, урф-одатларни саҳна кўринишлар орқали намойиш этишди.

Турли миллатларга мансуб келинлар либослари, ҳунармандчилик буюмлари, каштачилик, пазандачилик бўйича ташкил этилган кўргазма иштирокчиларда катта таассурот қолдирди.

Шунингдек, энг фаол маҳалла оқсоқоллари, маслаҳатчилар, фахрийлар, спортда, жамоат ишларида фаол ёшлар ҳомийлар томонидан рағбатлантирилди.

Дастур доирасида ўтказилган "Маҳалла — фуқаролик жамиятининг асоси" ҳамда япон тилида чоп этилган "Самарқанд маҳаллалари" китобларининг тақдимоти маросимга ўзгача мазмун бахш этди.

Ўктам ҚУРБОНОВ,
"Mahalla" мухбири.

* * *

"Маҳалла" жамғармасининг Сирдарё вилояти бўлими бошқаруви томонидан Ширин шаҳар А.Набиев номидаги маҳалланинг "Ёқуб ота" гузарида шаҳар ҳокимлиги, жамғарманинг шаҳар бўлинмаси, бошқа давлат ва жамоат ташкилотлар ҳамкорлигида анъанавий "Маҳалла куни" тадбири ўтказилди. Унда жамғарма мутасаддилари, фуқаролар йиғинлари раислари, маслаҳатчилар, фаоллар ва ёшлар иштирок этишди.

Тадбир давомида ёшлар ўртасида маҳаллалараро спорт мусобақалари ҳамда "Энг намунали маҳалла фуқаролар йиғини", "Энг обод хонадон", "Энг обод кўча" каби бир нечта кўрик-танловлар ўтказилди.

Тадбир сўнгида кам таъминланган, боқувчисини йўқотган, кўп болали оилалар, ёлғиз қариялар ва ногиронлар ҳомийлар томонидан моддий рағбатлантирилди. Шунингдек, "Универсиада—2010" спорт мусобақаларида ғолибликни қўлга киритган ёшлар ҳамда 6 нафар маҳалла фахрийсига жамғарма томонидан эсдалик совғалари топширилди.

Тошпўлат ҲАЙИТБОЕВ,
"Mahalla" мухбири.

* * *

Фарғона вилояти Риштон туманидаги истироҳат боғида бўлиб ўтган "Маҳалла куни" тадбири ёзёвонликлар ёдида узоқ вақт сақланиб қоладиган бўлди. Туман ҳокимлиги, "Маҳалла" жамғармаси вилоят бўлими бошқаруви ҳамда жамғарманинг туман бўлинмаси, вилоят маданият ва спорт ишлари бошқармаси, маънавият тарғибот маркази ташаббуси билан ўтказилган тадбирда минглаб аҳоли иштирок этди.

Қишлоқ ва маҳаллалардан келган ҳунармандлар ўзлари тайёрлаган маҳсулотлар билан тадбирга файз киритишди. Ҳакамларнинг хулосасига кўра, 1-ўрин "Миллий ҳунармандчилик" йўналиши бўйича "Чинигарон" маҳалласида яшовчи Риштон политехника касб-ҳунар коллежининг 2-босқич талабаси Муаззамхон Солиевага, "Энг яхши тадбиркор" йўналиши бўйича "Марказ" маҳалла фуқароси Дилшоджон Қўчқоровга, "Энг яхши тикувчи" йўналиши бўйича "Тўда" қишлоқ фуқаролар йиғини фаоли Ортиғой Мирзажоноваларга насиб қилди.

Шу куни кечга қадар давом этган тадбир иштирокчиларда катта таассурот қолдирди.

Азамат МАҲМУДОВ,
"Mahalla" мухбири.

* * *

Тошкент вилоятининг Ўртачирчиқ, Тошкент ҳамда Оққўрғон туманларидаги қишлоқ ва маҳаллаларида «Маҳалла куни»га бағишлаб «Маҳалла — жамият пойдевори», «Маҳалла — элнинг ор-номуси» мавзулардаги тадбирлар уюшқоқлик билан ўтказилди.

Хусусан, Тошкент туманидаги Ҳасанбой қишлоқ фуқаролар йиғинида ўтказилган мазкур тадбир байрамона тус олди. Шоирлар, театр санъаткорлари, маҳалла фаоллари ва кенг жамоатчилик иштирокида байрам дастурхони ёзилиб, куй-қўшиқлар ижро этилди.

Тадбир сўнгида ҳомийлар томонидан ҳудуддаги 24 та кам таъминланган оилага озиқ-овқат маҳсулотлари тарқатилди.

Шунингдек, Ўртачирчиқ туманидаги Қумовул қишлоқ фуқаролар йиғинида «Фуқаролар йиғинларининг энг намунали диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчиси» республика кўрик-танловининг вилоят босқичи ўтказилди. Танлов натижаларига кўра, Ангрен шаҳридаги «Тараққиёт» маҳалласи маслаҳатчиси Гулноза Маматалиева ғолиб, деб топилиб республика босқичига йўлланма олди.

Тадбирда ҳунарманд-усталар, деҳқонлар ва тадбиркорларнинг ўз ижод маҳсулотлари кўргазмаси намойиш этилди. Кўрик-танлов ғолиблари ҳомийлар томонидан рағбатлантирилди. Бундан ташқари, "Маҳалла" жамғармасининг шаҳар ва туман бўлинмалари томонидан кам таъминланган оилаларга қорамоллар ҳадя қилинди.

Мухбиримиз.

Раёсат йиғилиши

УСТУВОР ВАЗИФАЛАР МУҲОКАМАСИ

"Маҳалла" жамғармасининг Фарғона вилояти бўлими бошқарувида 2010 йилнинг биринчи ярим йил якунларига бағишланган Раёсат йиғилиши бўлиб ўтди.

Унда жамғарманинг вилоят бўлими бошқаруви ҳамда туман ва шаҳар бўлинмалари мутасаддилари иштирок этишди.

Йиғилишни жамғарманинг вилоят бўлими бошқаруви раиси Акрамжон Юлбарсов очиб, кун тартибига қўйилган биринчи масала — жамғарма вилоят бўлими бошқарувининг 2010 йилга мўлжалланган иш режаси, шунингдек, "Баркамол авлод йили" Давлат дастурига оид тадбирларнинг ижроси бўйича жорий йилнинг ўтган 6 ойи давомида амалга оширилган ишлар тўғрисида ҳисобот берди.

Шунингдек, Раёсатда Юртбошимизнинг "Юксак маънавият — енгилмас куч" асари, фуқаролар йиғинлари фаолиятига оид фармон, қарор ҳамда маърузаларининг мазмун-моҳиятини маҳаллаларда кенг тарғиб қилиш, жамғарманинг шаҳар ва туман бўлинмалари маҳалла фуқаролар йиғинлари билан одам савдосига қарши кураш борасида амалга ошираётган ҳамда аҳоли ўртасида репродуктив саломатликни мустаҳкамлашга қаратилган ишлари муҳокама этилди.

Йиғилишда кун тартибидаги масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди. Раёсатдан сўнг жамғарманинг шаҳар ва туман бўлинмалари раислари, маслаҳат котиблари, бош мутахассислар ва бош ҳисобчилари иштирокида икки кунлик ўқув-семинари ўтказилди.

Азамат МАҲМУДОВ,
"Mahalla" мухбири.

Қишлоқ мулкдорлари

ФЕРМЕР ҲОМИЙЛИГИДА

Янгиқўрғон қишлоғида фуқаролар йиғини биноси қуриб битказилди

Мамлакатимиз қишлоқ хўжалиги ривожида фермерлар тобора муҳим ўрин тутмоқда. Бу Президентимиз раҳнамолигида фермерлик ҳаракатини қўллаб-қувватлаш, ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш йўлида олиб борилаётган изчил чора-тадбирларнинг ёрқин самарасидир.

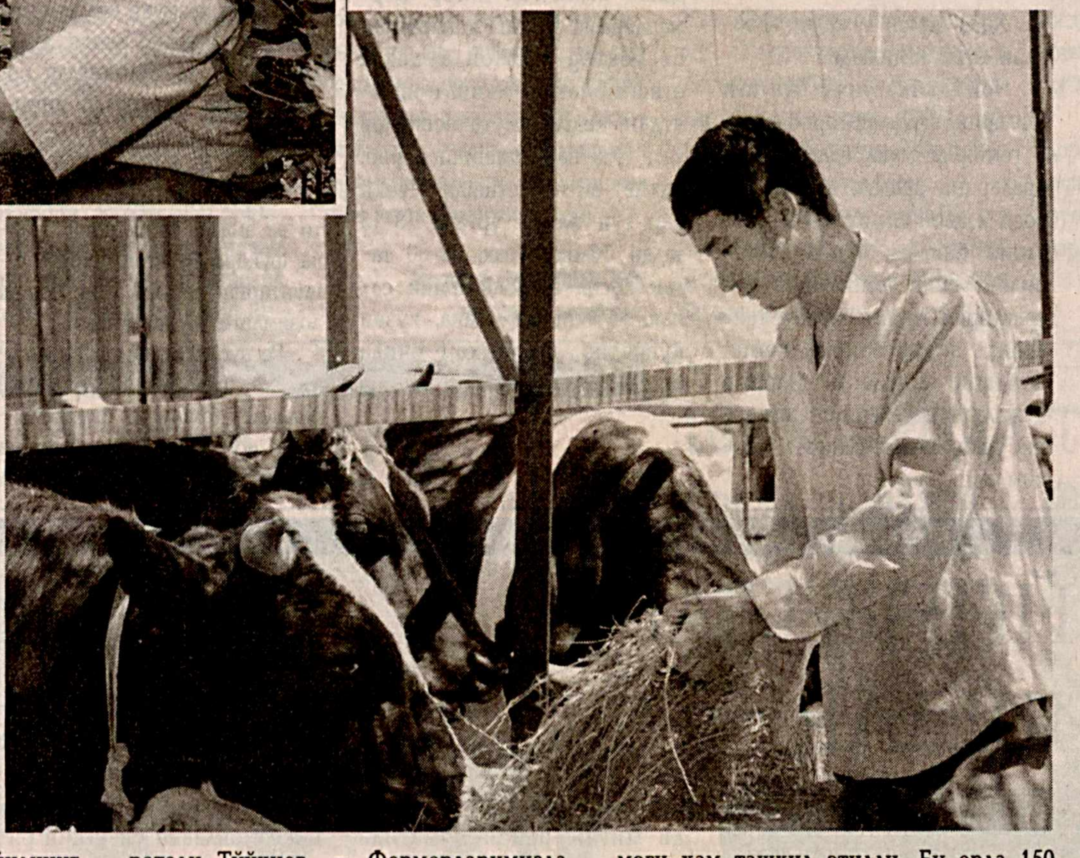

Фарғона вилоятида жорий йилнинг биринчи ярмида қишлоқ хўжалиги соҳасида 5,7 фоиз ўсишга эришилди. Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш баробарида кичик корхоналарни ишга тушириб, қайта ишлашни йўлга қўйган, қишлоқларда замонавий хизмат кўрсатиш шохобчаларини барпо этиб, аҳолининг бандлиги ва турмуш даражасининг ошишига, қишлоқ тараққиётига ҳисса қўшаётган фермерлар сафи кенгайиб бораётир. Олтиариқ туманидаги "Юксалиш саховати" фермер хўжалиги раҳбари Қудратали Тўйчиев ана шундай ишбилармонлардан.

2005 йилда ташкил этилган "Юксалиш саховати" фермер хўжалиги ўтган қисқа вақтда пахта ва ғалла етиштириш бўйича ўзига хос тажриба тўплади.

– Фермерлик ҳаракати бугун том маънода ўзини оқлади, – дейди Қудратали Тўйчиев. – Фермерларимизда ерга эгалик ҳисси шаклланди, мулкка муносабат ўзгарди. Даромадимиз ҳам меҳнатга яраша бўлмоқда. Ўтган 2009 йилда пахта ва ғалладан 30 миллион сўм соф фойда олдик. Биз деҳқончилик қилаётган Марказий Фарғона ерларида бир пайтлар ғалла ҳосилдорлиги 20-30 центнерни ташкил этган бўлса, бугунги кунда мазкур кўрсаткични 55-60 центнерга етказдик. Даромадимизни янги техника воситалари сотиб олишга, ишчиларимизни ижтимоий ҳимоялашга, қишлоқ ободлигига сарф этмоқдамиз.

Фермер жорий йилда 64,5 гектар майдондан 200 тонна ғалла олди. Айни кунларда 45 гектар майдондаги ғўза парвариши агротехник қоидалар асосида олиб борилмоқда. 2008 йилда фермер хўжалигида чорвачилик тармоғи ҳам ташкил этилди. Бу ерда 150 бош қорамол парвариш қилинмоқда.

Қишлоққа саноатни олиб кириш, аҳолини иш билан таъминлаш борасида ҳам "Юксалиш саховати"нинг фаолияти ибратли. Ўтган йили фермер хўжалиги қошида сутни қайта ишловчи цех ишга туширилди. Бу йигирмага яқин қўшимча иш ўрнини яратиш имконини берди. Ҳозир цехда беш турдаги сут маҳсулотлари ишлаб чиқарилмоқда.

Қудратали фермернинг ташаббуси ва ҳомийлигида Янгиқўрғон қишлоғида фуқаролар йиғини биноси қуриб битказилди. Бундай хайрли ишлар Баркамол авлод йилида янада изчил давом эттирилмоқда.

Маъсуд СУЛАЙМОНОВ,
ЎзА мухбири

Август ойи — пахта ҳосилига ҳосил қўшадиган ой

ҲАР БИР КУНИ ҒАНИМАТ

< [1]

— Лекин бу билан хотиржамликка берилиб бўлмайди, — дейди фермер. — Қатор ораларини қанчалик кўп ораласак, ҳаво алмашиб, ниҳоллар ривожи тезлашади. Ҳосил салмоғи ортади. Ҳозиргача 14 марта культивация қилдик. Ниятим сентябрга қадар яна 2 марта культивациядан чиқариш. Шундан ҳосилга ҳосил қўшилади.

Қадимдан деҳқонлар Асад ойига ҳосил тақдирини ҳал қилувчи давр сифатида қарашган. Саратондан сўнг вақтида ишлов берилган кўчаттина деҳқонни уялтирмайди. Далани бегона ўтдан тозалаш, ерни юмшатиш, чеканка, ҳашаротларга қарши курашиш — бу агротехник тадбирларнинг бари узлуксиз давом эттирилиши даркор. Шундагина кўзланган ҳосилни олиш мумкин.

Фермер хўжалигида 64 нафар аъзо меҳнат қилади. Барчаси «Қумқўрғон» маҳалласи аҳли. Шу боис фермернинг иши маҳалла ҳаёти билан боғлиқ. Чунки маҳалла тинч, муаммолар йўқ бўлсагина, аъзоларнинг ишида унум бўлади. Неъматжон Абдурахмов ўз ҳудудидаги 2 та маҳалла оқсоқоли, шунингдек, Қумқўрғон қишлоқ фуқаролар йиғини раиси Юсуфжон Иззатуллаев билан доимий мулоқотда бўлиб туради.

— Ўзим ҳозирда Эшовот қишлоғида яшасам ҳам, асли қумқўрғонликман. Шу ерда туғилганман. Бу маҳалла аҳлини ўз қадрдонларимдай кўраман. Ҳашар бўлса, маҳалладошларимиз учун ёрдамлашаман. Яқинда пахта терими мавсуми бошланади. Ҳозир бутун тайёргарликни шунга қаратяпмиз.

Бу мавсумда ҳам маҳалладан чиқадиган ҳашарчиларга катта умид боғлаганмиз. Уларнинг уюшқоқлиги, аҳиллиги билан етиштирилаётган пахтани қисқа фурсатда саранжомлаб олишимизга ишончим комил.

Бугун Наманган вилоятида пахта етиштиришга ихтисослашган аксарият фермер хўжаликларида ана шундай қайноқ меҳнатга гувоҳ бўлиш мумкин. Айниқса, вилоят ҳокими ғўза парваришида «Зарбдор 90 кунлик» эълон қилиб, вилоят аҳлига мурожаат билан чиққанидан фермерларга кенг жамоатчилик, хусусан, маҳалла аҳли ҳам яқиндан ёрдам бериб келмоқда.

— Биз ҳам ўз ташаббусимиз билан «Валижон Фозилчаев» фермер хўжалиги даласига чиқяпмиз, — дейди Чуст туманидаги "Тоймас-2" маҳалла фуқаролар йиғини раиси Икромали Қодиров. — Фермернинг Олмос қишлоғи ҳудудидаги 26 гектарли пахта майдонини кўриб, ҳосил чўғидан дилингиз яйрайди. Фермер томонидан сувчи-ю механизаторларга, пудратчиларга яратилаётган шароитлар ўз самарасини бермоқда.

Дарҳақиқат, вилоятда ҳосил тақдирини ҳал қилувчи палла — августнинг ҳар бир кунидан унумли фойдаланиш, агротехник тадбирларни ўз вақтида, сифатли ўтказиш вилоят аҳлининг асосий эътиборида. Шубҳасиз, эртага ҳосил етиштиришда ва шу тарзда унинг сифатини таъминлашда бугунги ҳаракатларга боғлиқ. Бунда фермерларга қишлоқ фуқаролар йиғинлари, маҳалла оқсоқоллари кўрсатаётган ҳимматга ҳар қанча таҳсин айтса арзийди.

Жамшид БЕК,
«Mahalla» мухбири.

Бу муқаддас Ватанда азиздир инсон

ҚАРИЯЛАР ҚАДР ТОПГАН ЮРТ

< [1]

Бу рақамлар ҳар қандай кишини мулоҳаза қилиб кўришга ундайди. Бир қарашда 201 минг 410 нафар фахрийнинг сизу биз билан ҳамкор-ҳамнафас бўлиб яшаёттани бахтимиздир. Уруш иштирокчилари, фронт ортида меҳнат қилганлар сонининг тобора камайиб бораётганлиги эса, гарчанд, табиий ҳол бўлсада, бизни сергакликка чақиради. Дилимизда неки ширин гапимиз, иззат-икромимиз, ниятларимиз бор, уларни амалга оширишни ортга сурмаслигимиз кераклигидан огоҳ этади. Иккинчи жаҳон урушида ҳалок бўлган, бедарак йўқолган юртдошларимизнинг хотиралари ҳар бир вилоятда абадийлаштирилган. Самарқанд шаҳрида барпо этилган «Хотира майдони», «Мотамсаро она» ҳайкали ҳам азиз зиёратгоҳга айланди. Бронза китобларга битилган 46874 нафар уруш қурбонининг азиз номлари авлодлар хотирасида абадий барҳаётдир.

Яқинда, Юртбошимизнинг «Ўзбекистон Республикаси Давлат мустақиллигининг ўн тўққиз йиллик байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш тўғрисида»ги қарори қабул қилинди. Байрамни тантанали ўтказишда «Бу муқаддас Ватанда азиздир инсон», деган эзгу ғоя бош шиор қилиб олинди. Бундай бағрикенгликни, инсон қадрига бу қадар меҳрли ёндашувни, авваламбор, аждодлар руҳига, нуронийларга кўрсатилаётган эҳтиром, деб тушунмоқ мумкин. Демоқчиманки, мустақиллик байрами тантаналарида кекса авлодга бўлган самимий муносабатларимиз ўз ифодасини топади.

Юртимизда нуроний отахону онахонларимизнинг амалга оширилаётган ислоҳотлар жараёнидаги фаол иштироки юксак қадрланади. Шуни мамнуният билан айтиш керакки, «Маҳалла» ҳамда «Нуроний» жамғармалари вилоят бўлимлари ҳамкорликда ишлаш бўйича катта тажрибага эга. Ўзбекистон янги тарихининг зарҳал саҳифаларига айланиб бораётган ҳар бир йилимиз жамият ривожи тақозосидан келиб чиқиб номланмоқда. Ўтган 2009 йил «Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили», деб эълон қилинган эди. Шу муносабат билан ҳамкорликда «Энг намунали кўча», «Энг намунали хонадон» кўрик-танловларини ташкил этдик. Танловни ҳар чоракда ўтказиб, ғолибларни рағбатлантириб бордик.

Кўрик-танловлар самараси ўлароқ, маҳаллалар ҳудудларида ижобий ўзгаришлар кузатилди. Қишлоқлар ободонлаштирилди, йўллар янгича чирой касб этди, хонадонларда турмуш маданияти сезиларли даражада юксалди. Бунда, албатта, нуронийларимизнинг маҳалла аҳли бошида маслаҳатгўй бўлиб турганликлари муҳим аҳамиятга эга.

Жорий Баркамол авлод йилида ҳам бир қатор қўшма қарорлар қабул қилганмиз. Вилоят Касаба уюшмалари ташкилотлари бирлашмаси Кенгаши, «Нуроний» жамғармаси вилоят бўлими Кенгаши билан биргаликда «Энг намунали томорқа соҳиби», «Энг намунали чорва моллари эгаси» кўрик-танловларини, «Шунқорлар» ҳарбий-спорт мусобақасини ўтказиш тўғрисидаги, «Хотира ва қадрлаш куни арафасида уруш фахрийларига қўшимча ҳурмат билдириш ҳақида»ги, «Фахрийлар ва миллий халқ ўйинлари спорт мусобақаларини ўтказиш тўғрисида»ги қўшма қарорлар шулар жумласидан. Ушбу қарорлар ижроси таъминланиши доимий назоратимизда.

Аслида савоб ишларни айтмаслик лозим. Бироқ нуронийларни янада кўпроқ қўллаб-қувватлаш, қолаверса, келгуси режаларни чамалаётганда кечаги ишларни эслаш фойдадан холи бўлмайди. Шу маънода ўтган йили водийдан бир гуруҳ нуронийлар, маҳалла фаоллари вилоятимизга ташриф буюришди. Улар зиёратгоҳларга олиб чиқилди. Бир шийпон чой устида суҳбатлашиб, тажрибаларимизни ўртоқлашдик. Худди шундай гуруҳ Сирдарё вилоятидан ҳам келди.

Жамғарма бўлими томонидан шаҳримиздаги «Саховат» уйига янги автобус совға қилинди. 27 нафар нуронийга 6,4 миллион сўмлик моддий ёрдам уюштирилди. Шифохоналарга дори-дармон, тиббий техник воситалар олиб берилди. Нуронийси бор хонадонлардан 31 тасига қорамол ҳадя этилди. 157 нафар фахрийнинг уйи таъмирланди. Булар ҳали ҳаммаси эмас. Биргина Наврўз умумхалқ ҳашаридан тушган маблағдан жамғарма ҳисобидан 66,7 миллион сўм ўтказиб берилди. Самарқанд шаҳар нуронийларига «Дамас» русуми автомашина совға қилинди. Кексаларимиз учун ҳар қанча хизмат кўрсатсак камлик қилади, албатта.

Она-Ватанга бўлган садоқат, фарзандлик меҳри, туғилиб ўсган юрт манфаатларини ҳимоя қилиш ҳам азиз билимдек фидойилик, нуронийларимизнинг барчасига хосдир. Шунинг учун ҳам ёшларимиз бобо額ларидан, момоларидан бағрикенглик, жасорат, садоқат илмини ўрганишлари, ўз ҳаётларида таъминлашлари лозим. Нуронийларимиз ақлу заковати билан ёшларимизнинг ғайрат-шижоати уйғунлашса Ўзбекистонимиз келажаги учун беқиёс имкониятлар туғилиши шубҳасиз.

Шавкат ЖОНИҚУЛОВ,
Республика «Маҳалла» хайрия жамғармаси Самарқанд вилоят бўлими бошқаруви раиси.

«Туркистон» маҳалла фуқаролар йиғини Когон шаҳридаги энг гавжум ҳудудлардан бири. Яқин-яқингача йиғин маркази таъмирталаб бинода жойлашган бўлиб, маҳалла фаолларининг иш юритиши учун етарли шарт-шароит яратилмаган эди. Ниҳоят, 2009 йилда йиғиннинг янги замонавий биноси ишга туширилди.

ЧИРОЙ ОЧАЁТГАН ГЎША

Бухоро минтақавий темир йўл бўлими ҳомийлигида қурилиб, фойдаланишга топширилган бинода маҳалла идорасидан ташқари, участка профилактика назорати, уй-жой мулкдорлар ширкати ҳам фаолият юритмоқда.

— Ҳудудимизда 2659 нафар аҳоли истиқомат қилади, — дейди фуқаролар йиғини раиси Низомиддин Носиров. — Эндиликда аҳоли билан ишлаш, муаммоларни ўрганиш ва уларнинг ечимига кўмаклашиш учун барча шароитлар муҳайё. Айниқса, маънавият хонаси керакли зарур адабиётлар билан таъминланган. Барча хоналар компьютер, факс сингари алоқа воситалари билан жиҳозланган.

Мухбиримиз.

Маҳалла ҳамкорлиги

ФАЙЗЛИ БЎЛАР УЙ ҲАМ, КЎЧА ҲАМ

Бир пайтлар кўпқаватли уйлар, деганда кўз ўнгимизга деворларига ҳар хил ёзувлар чапланган, нураган, зиналари қўпорилган уйлар келарди. Ҳатто чиқиндилар шундоққина зина атрофига ташлаб кетилган ҳоллар ҳам кўп бўлган. Эндиликда кўп нарса ўзгарди: одамларда мулкдорлик ҳисси, ўз ҳақ-ҳуқуқига нисбатан даъвогарлик ҳисси шаклланмоқда. "ЖЭК" деган тепса тебранмас идора ўрнида уй-жой мулкдорлари ширкати тузилиб, фаолият механизми пухта ишлаб чиқилдики, натижада кўп қаватли уйлар ҳам файзли гўшаларга айланиб бормоқда.

Маҳалламизда ўн мингдан зиёд аҳоли истиқомат қилади. Уларнинг аксарияти кўпқаватли уйларда яшайди. Бундай кўп сонли аҳоли яшайдиган уйлардаги муаммоларнинг ечимини уй-жой мулкдорлари ширкати билан маҳалла фуқаролар йиғини ўртасидаги муносабатни тўғри йўлга қўйиш орқали ҳал қилиш мумкин. Маҳалламизда уй-жой мулкдорлари ширкати фаолият кўрсатиб келаётганига ҳам, мана, ўн йилдан ошди. Дастлабки даврларда бу ташкилот ишларида анча сусткашлик бўлганини яширмаймиз. Бунинг сабаблари ўрганиб чиқилгач, кўп нарса ойдинлашди. Яъни кўпқаватли уйларнинг қурилганига узоқ йиллар бўлгани боис, уларнинг барчасида мукаммал таъмирлаш ишларини олиб боришга тўғри келди. Қолаверса, сув қувурлари, иситиш мосламалари эскириб, айримлари ҳатто яроқсиз ҳолга келиб қолган эди. Ушбу камчиликларни фақат аҳоли маблағи ҳисобига таъмирлаб бўлмайди. Бу ҳақда шаҳар ҳокимлигига мурожаат қилгандик, таклифимиз инобатга олиниб, уй-жой мулкдорлари ширкатига маҳаллий бюджет ҳисобидан қўшимча маблағ ажратилди. Шундан сўнг ишлар юришиб кетди.

Яна бир хайрли иш: бу қишки мавсумга тайёргарликни барвақт бошлаб, октябрь ойигача тўла-тўкис сифатли бажарилиб келинаётганидир. Дастлабки пайтларда маҳалламизда Қўзибой Султонов бошлиқ битта "Иқбол" номли уй-жой мулкдорлари ширкати мавжуд эди. Шу боис, таъмирлаш ишларининг тез ва сифатли бажарилиши орқага суриларди. Аҳолининг эҳтиёж ва талабларини ҳисобга олган ҳолда яна бир Лолахон Жалолова бошлиқ янги "Гулруҳ" уй-жой мулкдорлари ширкати ташкил этилгач, иш унуми ортди. Эндиликда ҳисоб рақамларида етарли маблағи бўлган иккала ширкат ишчи-хизматчилари ойлик маошларини ўз вақтида оляптилар.

Фақат бугина эмас. Ширкатлар маъмурияти фуқаролар йиғини хайр — саховат тадбирларида ҳам фаол қатнашмоқдалар. Якка-ёлғиз, кам таъминланган оилалар уйларини ўз маблағлари ҳисобидан таъмирлаб беришяпти, ногиронларга, боқувчисини йўқотганларга моддий ёрдам кўрсатиляпти.

Маҳалламиз ҳузурида Шарифбой Матюсупов бошлиқ жамоатчилик кенгаши, Қўчқор Собиров бошлиқ ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш комиссияси аъзолари кўп қаватли уйлар таъмирланишини доимий ўз назоратига олганлар. Аҳолининг коммунал тўловлардан қарзини ундиришга ҳам яқиндан ёрдам беришяпти. Шу боисдан, нақд пул тушуми кўпайиб, пулнинг банкдан ташқаридаги айланмаси сезиларли даражада камайди. Бу эса, нафақаларнинг ўз вақтида тўланишида муҳим омил бўлмоқда.

Эслатиб ўтиш жоизки, маҳалламизни бежиз "Байналмилалчи" деб аташмайди. Ҳудудимизда ўзбек, рус, украин, молдован, корейс, туркман, татар каби кўплаб миллат вакиллари аҳилликда яшаб, барча муаммоларни, жумладан, уй-жой ширкатлари билан муносабат масалаларини ҳам биргаликда ҳал қилиб келишмоқда. Мақсадимиз ҳам якдил: ҳар бир кўпқаватли уй ҳамда майдончаларни обод ва кўркам масканга айлантириш.

Шоназар СОБИРОВ,
Урганч шаҳридаги "Байналмилалчи" маҳалласи фуқаролар йиғини раиси.

Оқсоқолнинг бир куни

КЕНГАШЛИ ТЎЙ ТАРҚАМАС

Қайтар Тошназаров, мана, уч йилдирки, «Бургансой» маҳалласи оқсоқоли. Уни маҳалладаги кексаю ёш ҳурмат қилади, эъзозлайди. У маҳалла фуқаролар йиғини раислигига тайинланишдан аввал ҳудуддаги 72-умумтаълим мактабида 25 йил раҳбарлик қилган. «Халқ маорифи аълочиси», жонкуяр мураббийни маҳалла аҳли катта ишонч билан ўзига бош этиб сайлади.

Оқтоғ ва Нурота тоғ тизмалари ёнбағридаги сўлим маскан «Бургансой» Самарқанд вилоятининг Каттақўрғон туманида жойлашган. Бу ҳудуд табиатининг беқиёс гўзаллиги, улкан тоғлар виқори, дарё ва сойлар шовуридан ҳар қандай инсон қалби гўзал туйғуларга ошуфта бўлади. Бу ерлик одамларнинг феъли кенглиги ҳам балки шундандир.

— Маҳалла оқсоқоли бўлганимдан буён бир нарсага одатланганман, — дейди Қайтар ака. — Ҳар куни маслаҳатчилар ва маҳалла фаоллари билан маслаҳатлашиб, 5 та хонадонга кириб, уларнинг муаммоси билан қизиқиб, ёрдам беришга ҳаракат қиламиз. Маҳалламиздаги 900 та хонадоннинг ҳар бирининг ўз томорқаси, кичик бўлса-да боғи бор. Кўп хонадонлар озиқ-овқат маҳсулотларини ўз томорқасида етиштиради. Бундан аҳоли дастурхони тўкин, бозорлар арзон. Маҳалламиздаги кам таъминланган оилаларга саховатпеша тадбиркорлар кўмагида ҳомийлик ёрдами кўрсатиб келяпмиз. Ёши улуғ инсонлар, меҳнат фахрийлари ҳам доимий эътиборимизда.

Оқсоқол ҳамроҳлигида 86 ёшли уруш ва меҳнат фахрийси Мамадамин ота Шоймовни йўқладик.

— Маҳалламиз тарихий гўшалардан бири, — дейди отахон. — Бу ерда уч минг йиллик чинор ва Муҳаммад Аҳмад Дониш исмли донишманднинг мақбараси бор. Шу боис ҳам, маҳалламизга зиёратга келувчиларнинг қадами узилмайди. Биз кексалар маҳалла ободлигидан, инсонларнинг турмуш тарзи яхшиланаётганидан қувониб, фақат дуо қиламиз. Қулоғим оғирлашганини билиб, маҳалламиз оқсоқоли эшитгич мосламаси олиб бериш учун туман ижтимоий таъминот бўлимига мурожаат қилибди, барака топсин.

Отахоннинг чинор ҳақидаги сўзлари бизни қизиқтириб қолди. Қайтар акадан у ерга олиб боришини илтимос қилдик. Чинорга бориш учун «Қўшҳовуз», «Ёнбошсой», «Жизмонсой» маҳаллаларини боғловчи кўприкдан ўтиларкан.

— Бу кўприкни 2008 йили қишлоққа келган катта сел бузиб юборганди, — дейди оқсоқол. — Шундан сўнг Каттақўрғон ва Пайшанбага бориш учун бироз ноқулайлик юзага келди. Маҳалла ёшлари тумандаги коллежларга шу кўприкдан ўтиб-қатнаб таълим олишади. Шуни ҳисобга олиб, қўшни маҳаллалар оқсоқоллари Нарзулла Ўролов, Рустам Шодмонов, Илёс Нарзуллаев билан биргаликда бамаслаҳат ҳашар йўли билан 2009 йилнинг октябрида кўприк қурдик. Мана энди, бу мустаҳкам кўприкдан бемалол фойдаланиш мумкин.

Кўприкдан ўтиб, чинор томонга юрдик. Дарҳақиқат, бу чинорни уч минг йиллик, деганларича бор экан. Тахминан, 20 сотих ерни эгаллаб турган азим дарахтнинг узунлиги айланасига, оқсоқол таъкидлашича, 22 метрни ташкил қиларкан.

Чинорнинг салқинида бир нафас ором олган кишиларнинг ободликдан кўзи қувнайди. Атроф озода, ҳордиқ чиқариш учун жуда қулай.

— Бу жойни обод қилишда маҳалла тадбиркори «Сувонқулобод» фермер хўжалиги раиси Нарзулла Эрназаровнинг алоҳида ҳиссаси бор, — дейди оқсоқол. — У 15 гектар ер майдонида қовун-тарвуздан тортиб, барча полиз ва сабзавот экинларини етиштиради. Олган даромадидан кам таъминланган оилаларга ёрдам қилиб келмоқда. Нарзуллажонга ўхшаган тадбиркорларимиз бор бўлсин-да.

Аҳоли билан суҳбатлашиб шунга амин бўлдикки, бу маҳаллада ҳеч ким — у хоҳ яқин қариндоши, хоҳ узоқроқ таниши бўлсин, бир-бирининг ҳаётига бефарқ эмас. Шунинг учун ҳам тўй-маъраками, тадбирми ёки муаммоми, барчаси оқсоқол бошчилигида маслаҳатли тарзда ҳал этиларкан. Кенгашли тўй тарқамас, деб шуни айтишса керак-да.

Оқсоқол кун давомида бизни маҳалла билан таништириш баробарида ҳудудда амалга оширилиши керак бўлган вазифаларни таъкидлаб, фаоллар билан биргаликда муҳим тавсиялар ишлаб чиқилганини айтиб ўтди. Демак, қаерда зукко ва жонкуяр раҳбар бўлса, ўша ер обод, хонадонлар фаровон бўлаверади.

Гўзал НОРЧАЕВА,
«Mahalla» мухбири.

ҚВП ҳаётидан

ОРОЛЛИКЛАРГА ҲАММАНИНГ ҲАВАСИ КЕЛАДИ

Жорий йилнинг ўтган олти ойи якунларига кўра, Андижон тумани Орол қишлоқ фуқаролар йиғини ҳудудидаги қишлоқ врачлик пункти тумандаги энг намунали жамоа, деб топилди. Бу қишлоқ врачлик пункти салкам 7 минг аҳолига хизмат кўрсатиб келмоқда.

«Саломатлик —2» дастури доирасида қишлоқ врачлик пункти кейинги йилларда 53 хил замонавий тиббиёт асбоб-анжомлари билан таъминланди. Булар орасида лаборатория жиҳозлари, юрак, қулоқ, томоқ, бурун хасталиклари диагностикаси аппаратлари, тиббиёт асбобларини зарарсизлантирувчи, қуритувчи шкафлар бор. Шифобахш кўкатлардан дамламалар тайёрловчи фитобар ишга туширилди. Олий маълумотли врачлар сони 4 нафарга, ҳамширалар 14 нафарга етди. Пункт симсиз телефон алоқаси билан таъминланди.

Йил бошидан бери Орол қишлоқ врачлик пунктидан тиббий кўрикдан ўтган 28 нафар ёшнинг саломатлиги аъло даражада эканлиги аниқланди. Уларга биринчи кўрик сўнгидаёқ турмуш қуришга рухсат берилди. Аёллар шифокори Гуллола Қаҳҳорова томонидан бир ярим мингга яқин туғиш ёшидаги аёл ўртасида олиб борилаётган режали соғломлаштириш ишлари туфайли улар орасида жиддий хасталиклар учрамаяпти. «Баркамол авлод йили» Давлат дастури асосида 14 ёшгача бўлган мингдан ортиқ бола тиббий кўрикдан ўтказилди. Хасталик аниқланган болалар, шифохоналарда, стационар тартибда даволанди.

Қишлоқда 3 та маҳалла фуқаролар йиғини бор. Врачлик пункти ходимлари ана шу йиғинларнинг фаоллари билан доимо ҳамкорликда иш олиб боришмоқда. Натижада барча аҳоли тиббий кўрикдан ўтказилди. Экстрогенитал хасталиклари аниқланган аҳолини соғломлаштириш ишлари амалга оширилди. Бирлашма бош шифокорининг ўринбосари Тоҳиржон Убайдуллаев, марказий шифохона бўлимининг мудираси, туман бош акушер-гинекологи Соҳибахон Қосимова ва бошқа малакали врачлар келиб, аҳоли билан учрашиб, ҳамкасбларига зарур ёрдамларни кўрсатиб турибди.

ҚВП ходимлари қишлоқ аҳолиси билан учрашувлар ўтказиб, улар ўртасида кенг тушунтириш ишларини олиб бормоқдалар. «Соғлом оилани шакллантиришда қайната-қайнананинг ўрни», «Камқонликка ўрин йўқ», «Кўкрак сутининг фойдаси», «Гиёҳвандлик — аср вабоси» мавзуларидаги маъруза ва суҳбатлар ана шулар жумласидандир. Андижон давлат тиббиёт институти проректори, доцент Саодатхон Ашурова бошлиқ олимлар ҳам тез-тез қишлоқ врачлик пунктига келиб, ўзларининг амалий ёрдамларини кўрсатиб, аҳолини қизиқтирган саволларга жавоб беришмоқда.

Хуллас, бугун Орол қишлоқ врачлик пунктининг фаолияти ҳамманинг тилида. Сабаби пункт ходимлари халқ саломатлиги йўлида ғайрат билан ишлашмоқда. Шунинг учун тумандаги барча қишлоқ врачлик пунктлари ходимлари ороллик ҳамкасбларига тенглашишга ҳаракат қилмоқдалар.

Узоқбой САКСОНБОЕВ,
«Mahalla» мухбири.

«Оила — маҳалла — мактаб»

ЎҚУВЧИДА БЎШ ВАҚТ БЎЛМАЙДИ

Йигит-қизлари илм-маърифатли, соғлом ва зукко бўлган юртнинг истиқболи ҳам, албатта, чароғон бўлади. Шу боисдан етишиб келаётган ёш авлодни турли ёт таъсирлардан сақлашга ота-онадан тортиб, таълим олаётган илм даргоҳи, яшаётган маҳалласи ҳам масъулдир. Баъзида ёшларнинг бўш вақтини бекор ўтказаётганини кўриб ачинасиз. Ҳикоя қилмоқчи бўлганимиз Собир Раҳимов туманидаги «Қорасарой» маҳалласида ёшлар тарбияси доимий эътиборда эканлиги шу хусусда қалам юритишимизга туртки бўлди.

© Фото-Носир Ҳайдаров

— Маҳалламиз аҳолиси 6 минг нафардан кўпроқ, шундан 1250 нафари вояга етмаган ёшлар, — дейди маҳалла фуқаролар йиғинининг диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчиси Нафиса Эргашева. — Ўқувчининг мактабдаги юриш-туришидан тортиб, унинг дарсдан бўш вақтларини қандай тўгаракларда ўтказишини мунтазам ўрганиб борамиз. Кузатувларимиз натижасида ўқувчининг ота-онасига, мактаб мутасаддиларига ўз хулосаларимизни билдирамиз, амалий кўмак кўрсатамиз. Ёшлар тарбияси «Оила — маҳалла — мактаб» ҳамкорлигида доимий назоратта олинган. Бу ишларимиз ҳозиргача самарасиз кеттани йўқ.

Бугунги кунда маҳалла қошидаги Ёшлар ва вояга етмаганлар билан ишлаш комиссияси ҳар ойда бир марта маҳалла гузарида туман ички ишлар бўлими ходимлари билан ҳамкорликда давра суҳбатлари ташкил этмоқда. Бу тадбирларга туман ички ишлар бўлимида диний оқимга мойил шахслар, нотинч оилалар рўйхатида турувчи фуқаролар, ҳуқуқбузарлик содир этган ёшлар, ҳуқуқшунослар, профилактика нозирлари, маҳалла маслаҳатчилари жалб қилинади. Шунингдек, комиссия аъзолари оилавий муаммоларини ўрганиш мақсадида хонадонларга ташриф буюриб, ўқишга бормай, сабабсиз дарс қолдирадиган мактаб ўқувчилари, коллеж ва лицей талабаларининг ота-оналари билан яккама-якка суҳбатлар ўтказади. Тарбияси оғир ёшларга маҳалла томонидан масъуллар бириктирилгани рўй бериши мумкин бўлган муаммоларни кескин камайтирди. Мактабни битирувчи ёшларни касб-ҳунарга йўналтириш бўйича уюштирилган «Очиқ эшиклар» ярмаркасига маҳалланинг 100 нафардан зиёд ўғил-қизи жалб қилиниб, уларга тавсия ва йўлланмалар берилди.

— Эртанги кунимизни ишониб топшираётган ёшларимиз ҳар томонлама баркамол бўлишлари лозим, — дейди маҳалланинг Ёшлар ва вояга етмаганлар билан ишлаш комиссияси раиси Гулнора Даланова. — Шу мақсадда жорий Баркамол авлод йили зиммамизга янада масъулиятли вазифаларни юклади. Маҳалламиз ёшлари 28-, 159- умумтаълим мактабларида, шунингдек, шаҳардаги тиббиёт, енгил саноат, шарқшунослик, миллий ҳунармандчилик ва касб-ҳунар ҳамда туризмга йўналтирилган коллежларда таҳсил олишмоқда. Улар билан биргаликда «Маънавият ва маърифат — эзгулик йўли», «Ватанпарварлик — муқаддас бурч», «Гиёҳвандлик — иллат», «Одоб ва ахлоқ», «Меҳр-мурувват — бебаҳо бойлик», «Ёшлар — юрт келажаги» мавзуларида тадбирлар ўтказиб, ёшларнинг ўй-фикрлари ва дунёқарашини ўрганяпмиз. Бу учрашувларда мустақиллик даври фарзандларининг илғор фикрли, илмга, ўқиб-ўрганишга чанқоқлигини ҳис қиламиз. Уларнинг имкониятларини тўғри баҳолаб, рағбат ва шароит яратишга ҳаракат қиламиз.

Маҳалла ёшларининг вақтини унумли ўтказиш мақсадида ҳудудда «Истиқлол» ва «Азамат» спорт мажмуалари ташкил этилган. «Истиқлол» мажмуасида маҳалланинг 30 дан зиёд кам таъминланган оила фарзандлари бепул шуғулланишлари учун имконият яратилган. Ҳафтанинг ҳар якшанба куни маҳаллада «Саломатлик куни» деб эълон қилинган бўлиб, каттаю кичикнинг спорт мажмуаларида спорт билан шуғулланиши йўлга қўйилган. Бундан ташқари, маҳалла ҳудудида Республика ёш техниклар ижодиёти марказининг филиали мавжуд. Марказдаги 20 дан ортиқ тўгаракларда ёшлар ихтиёрида.

— Маҳалламиз ёшлари билан ҳар қанча фахрлансак арзийди, — дейди маҳалла фуқаролар йиғини раиси Мажид Абдуллаев. — Улар фан олимпиадаларидан тортиб, барча кўрик-танловларда фахрли ўринларни эгаллаб келишмоқда. Анъанавий «Маҳалла куни»да ташкил этиладиган «Менинг маҳаллам» иншолар кўрик-танловида йигит-қизларимиз ғолиб бўлиб, 2008 йили телевизор, 2009 йили мебель жиҳозлари билан тақдирланишди. Бу йил ҳам ёшларимиз шаҳар босқичида йўлланма олишган. Улар «Маҳалла куни» байрамида муносиб қатнашиб кўзимизни яна ёруғ қилишади, деб умид қиламан. Бундан ташқари, спорт мусобақалари, жумладан, «Маҳалламиз футболи» турнирида ёшлар жамоамиз 10 дан ортиқ маҳаллалар орасида фахрли 2-ўринни олишган. Яқинда спорт мажмуасида «Моҳир қўллар» кўргазмасини ташкил этиб, тўгаракларга қатнаётган иқтидорли ўғил-қизларимизнинг тайёрлаган маҳсулотларини, ижод намуналарини намойиш қилдик.

Эътибор ва ғамхўрлик асосий шиорга айланган ушбу масканда илм-маърифатга чанқоқ, маънавияти юксак ёшлар камолга етаётгани бизни қувонтирди.

Гўзал НОРЧАЕВА,
«Mahalla» мухбири.

Маҳалламиз ёшлари

ОЗОД ЮРТДА ТУҒИЛГАНИМ — МЕНИНГ БАХТИМ

Талабалар шаҳарчасидаги Маданият саройида иқтидорли ёшлар иштирокида ўтказилган тадбирда Зулфия номидаги давлат мукофоти совриндори Гулноза Шарофованинг ўқиган "Она" номли шеъри барчани ҳаяжонга солганди. Ўшанда йиғилганлар бир овоздан Гулнозанинг истеъдодини эътироф этишганди.

— Менинг бахтим мустақил юртда туғилганимда, деб биламан, — дейди Гулноза Шарофова. — Истиқлол туфайли ёшларга барча имконият эшиклари очиб берилди. Айниқса, хотин-қизларга кўрсатилаётган эътибор натижасида минглаб тенгдошларим турли халқаро танловларда, фестивалларда ғолиблик шоҳсупасига кўтарилиб, юрт довруғига довруғ қўшмоқда. Юртбошимиз ташаббуси билан таъсис этилган Зулфия номидаги давлат мукофоти эса, биз ёшлар учун кенг уфқларни очиб берди. Ҳозирда ўзим орзу қилган олий ўқув юртида тажрибали устозлардан билим оляпман. Ниятим, шеъриятда, миллий журналистикамизда муносиб ютуқларни қўлга киритиш.

Дарҳақиқат, мустақиллик йилларида адабиёт, санъат, таълим, қўйингки, барча соҳаларда яратилган шарт-шароитлар туфайли иқтидорли ёшлар сафи кенгаймоқда. Улар орасида Ўзбекистон Миллий университети журналистика факультети 1-босқич талабаси Гулноза Шарофова ҳам бор. Унинг шеъриятта ихлоси, аввало, ўзи истиқомат қиладиган Кармана туманидаги "Бирлик" маҳалласида ўтадиган тадбирлару байрамларда намоён бўлган, маҳалладошлари эса унинг машқларини чин дилдан олқишлашар, ҳар сафар жажжи қизалоқнинг ёзган шеърларини ҳавас билан тинглашарди.

— Зулфияхоним номидаги мукофотта лойиқ деб топилиши Гулноза каби иқтидорли қизларнинг эл назарига тушишига яхшигина туртки бермоқда, — дейди "Бирлик" маҳалласи оқсоқоли Акмал Бобоқулов. — Гулнозанинг шеъриятга меҳру муҳаббати маҳалламизда шаклланди. Биласиз, маҳаллада ҳамма бир-бирини танийди. Айниқса, бирор-бир маҳалладошимиз соврин ёки мукофот билан тақдирланса, буни барча ўз ютуғидек қабул қилади. Меҳнатларимиз, ҳаракатларимиз бесамар кетмаганидан қувонамиз. Гулнозанинг бу мукофотта сазовор бўлгани бутун маҳалламиз ёшларининг ютуғи. Келажакда ҳудудимиздан унинг издошлари етишиб чиқади, деб умид қиламан.

Ўн икки ёшидаёқ Ўзбекистон болалар жамғармаси қошидаги "Ёш авлод" кенгашининг вилоят бўлими вакили сифатида фаолиятини бошлаган Гулноза 2005 йилда илк "Меҳр сарчашмаси" номли шеърий тўпламини нашрдан чиқарди. Ўрта мактабни муваффақиятли битиргач, Зарафшон тиббиёт коллежида ўқиш билан бирга, турли танловлар, фан олимпиадаларида фаол қатнашиб, ўз иқтидорини намоён этди. Шаҳар, вилоят, республика матбуот нашрларида унинг долзарб мавзулардаги мақолалари чоп этилди. Жумладан, "Одам савдоси — умумжаҳон ғавғоси", "Кийиниш маданияти" мақолалари билан жамоатчилик эътиборига тушди. Мана, икки йилдирки, у "Камолот" ЁИҲ сардорлари кенгаши раиси, "Келажак овози" ёшлар ташаббуслари маркази фаолларидан бири сифатида фаолият юритиб келмоқда.

Таъкидлаш керакки, юртимизда Гулноза каби ёшлар жуда кўп. Бу иқтидор эгаларининг ҳар жабҳада ўзларини кўрсатишаётгани, ҳатто дунё давлатларида бўлиб юртимиз байроғини баланд кўтаришаётгани барчамизни дилдан қувонтиради. Уларнинг қўлга киритаётган бу ютуқлари, интеллектуал салоҳияти натижалари, шубҳасиз, Ватанимизнинг янада гуллаб-яшнашига хизмат қилади.

Нигора ИМОМНАЗАРОВА,
"Mahalla" мухбири.

Ватанимиз мустақиллигининг 19 йиллиги олдидан

БИЗ — БАРКАМОЛ АВЛОДМИЗ

Термиз шаҳридаги амфитеатр мажмуасида «Баркамол авлод йили» Давлат дастури доирасида ҳамда мамлакатимиз мустақиллигининг 19 йиллигига бағишланган «Мустақиллик ёшлари» форуми бўлиб ўтди.

Сурхондарё вилояти ҳокимлиги, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати вилоят бўлими кенгаши, вилоят ички ишлар, ўрта махсус, касб-ҳунар таълими, маданият ва спорт ишлари, халқ таълими бошқармалари ҳамкорлигида ташкил этилган форумдан мақсад ёш авлодни бебаҳо неъмат бўлмиш мустақилликни қадрлаш, она Ватанга муҳаббат, миллий қадриятларимизга садоқат руҳида тарбиялаш ишига ҳисса қўшишдан иборат.

Тадбирда "Баркамол авлод йили" Давлат дастурига мувофиқ вилоятда амалга оширилаётган кенг кўламли ишлар алоҳида таъкидланди. Хусусан, вилоят ҳуқуқ-тартибот идоралари, хотин-қизлар қўмиталари ва таълим муассасалари, «Маҳалла» жамғармасининг вилоят бўлими, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати вилоят бўлими кенгаши ва нодавлат нотижорат ташкилотлар ҳамкорлигида одам савдоси, диний ақидапарастлик ва миссионерлик, гиёҳвандлик ҳамда вояга етмаганлар ўртасида турли ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, ёшларнинг бўш вақтларини мазмунли ўтказиш борасида зарур чора-тадбирлар амалга оширилмоқда. Ўғил-қизларни мамлакатимизнинг шон-шуҳратини оширишга хизмат қиладиган фарзандлар этиб тарбиялаш, уларнинг ижтимоий-иқтисодий, маънавий-маърифий жараёнлардаги фаол иштирокини таъминлаш учун зарур шарт-шароит яратилаётир. Жорий йилда Термиз шаҳрида Меҳрибонлик уйи ва замонавий спорт мажмуасининг фойдаланишга топширилгани, Бахт уйи, ўн минг томошабинга мўлжалланган янги стадион, Термиз давлат университетининг янги ўқув биноси ва бошқа қатор ижтимоий иншоотларнинг барпо этилаётгани бунинг ёрқин далилидир.

Иқтидорли ёшлар ҳар томонлама қўллаб-қувватланиб, уларнинг ижодий ва илмий изланишлари муносиб рағбатлантирилмоқда. Воҳада «Янги авлод», «Келажак овози» каби кўрик-танловлар ҳамда «Ниҳол», Зулфия номидаги Давлат мукофоти совриндорлари сафи тобора кенгайиб бормоқда.

Форумда Сурхондарё вилояти ҳокимининг ўринбосари, вилоят хотин-қизлар қўмитаси раиси Мавлуда Қобулова, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати марказий кенгаши раисининг биринчи ўринбосари Феруза Муҳаммеджонова, Зулфия номидаги Давлат мукофоти совриндорлари Севара Норбоева, Вероника Володина ва бошқалар шулар хусусида сўз юритдилар.

— Мен Меҳрибонлик уйи тарбияланувчисиман, - дейди Зулфия номидаги Давлат мукофоти совриндори Вероника Володина. - Биз, ёшларга кўрсатаётган беқиёс эътибор ва ғамхўрлиги учун Президентимиздан жуда миннатдормиз. Бизнинг билим олишимиз, ўқиб-изланишимиз ва ўз истеъдодимизни намоён этишимиз учун барча шароит яратилган. Меҳрибонлик уйимизда турли йўналишлар бўйича тўгараклар фаолият юритмоқда. Ўтган беш йилда бу ерда ўзбек тилини, ўзбек миллий санъатини чуқур ўргандим. Бу йил изланишларим юксак баҳоланиб, Зулфия номидаги Давлат мукофоти билан тақдирландим. Бунга жавобан янада катта қизиқиш билан ўзбек миллий санъатининг ноёб қирраларини ўрганишда давом этмоқдаман.

Тадбир доирасида ёшларнинг "Обод маҳалла", "Биз одам савдосига қаршимиз", "Юртимни обод этаман", "Биз чекишга қаршимиз", "Соғлом турмуш тарзи тарафдоримиз", "Инсон – азиз, хотира – муқаддас" акциялари ҳам ўтказилди.

Форум "Янги авлод", "Келажак овози", "Ягонасан, муқаддас Ватан" кўрик-танловлари ғолиблари, "Ниҳол" мукофоти совриндорлари ҳамда пойтахтдан ташриф буюрган бир гуруҳ таниқли санъаткорлар ижросидаги концерт дастури билан якунланди.

Х.МАМАТРАЙИМОВ,
ЎзА мухбири.

Таълим муассасаларида

ЙИҒИНЛАР КЎМАГИ АСҚАТАЁТИР

Юртимизда ёшларнинг маънан ва жисмонан етук инсон бўлиб вояга етишлари йўлида маҳалла, оила ва таълим муассасалари ҳамкорлигини таъминлашга катта эътибор қаратилмоқда. Айниқса, фуқаролар йиғини ҳузурида "Оила—маҳалла—мактаб" кенгашининг ташкил этилгани бу борадаги ишларни янада жонлантирди.

Коллежимизда 3969 нафар ўқувчига 381 нафар профессор-ўқитувчи билим беради. Бугунги кунда ўқувчиларнинг маънавий дунёқарашини кенгайтириш, улар онгига миллий истиқлол ғоясини сингдириш, маънавий-маърифий тадбирларни ташкиллаштириш ва самарадорлигини ошириш борасида фуқаролар йиғинлари билан ҳамкорликни йўлга қўйганмиз.

Фуқаролар йиғини билан ҳамкорликда намунали оилалар вакиллари, ҳаётий тажрибага эга нуронийлар иштирокида оммавий-маданий тадбирлар, давра суҳбатлари, илмий-амалий анжуманлар, кўрик-танловлар ўтказилмоқда.

Ўқув юртидаги кутубхонада 73 мингдан зиёд китоб бўлиб, ўқувчиларимиз бу ерда доим ўз билимларини ошириб боришади. Компьютер марказида эса ўқувчиларнинг мустақил шуғулланишлари учун барча қулайликлар яратилган. Яқинда қуриб битказилган ўқувчилар турар-жойида спорт зали ҳам фаолият кўрсатмоқда. Зал замонавий спорт анжомлари билан тўла жиҳозланган. Қувонарлиси, қачон қараманг, спорт зали ўқувчилар билан гавжум. Улар спортнинг ўндан ортиқ тури билан шуғулланишади. Шунингдек, ўқувчилар турар-жойида «Бадиий ҳаваскорлик», «Тикувчилик» ва «Спорт» тўгараклари фаолияти йўлга қўйилган.

Фахриддин КАРИМОВ,
Қарши педагогика коллежи ўқитувчиси.

Имконият

КОЛЛЕЖДА БАДИИЙ ГИМНАСТИКА ЗАЛИ

Мирзаобод туманидаги қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги касб-ҳунар коллежида қурилиш ишлари, газ таъминоти жиҳозлари ва уларни таъмирлаш, йўл қурилиши машиналари ва уларни ишлатиш, тикувчилик, бухгалтерия, автотранспортда ташишни ташкил этиш йўналишлари бўйича мутахассислар тайёрланмоқда.

Шу йил апрель ойида мазкур касб-ҳунар таълими муассасаси қошида қишлоқ ёшлари учун бадиий гимнастика ва гимнастрада заллари барпо этилиб, замонавий инвентарлар билан жиҳозланди.

— Бадиий гимнастика машғулотларини иштирокчиларнинг ёшига қараб, уч гуруҳга бўлган ҳолда олиб бормоқдамиз, — дейди мураббия Гавҳар Расулова. — 3-6, 6-12 ёшдаги қизлар ва ундан катта ёшдагилар билан алоҳида машғулотлар ўтказилмоқда. Қисқа вақтда спортнинг ушбу нафис тури билан шуғулланувчи қишлоқ қизларининг сони юз нафарга яқинлашиб қолди.

Д.ЭСОНОВА,
ЎзА мухбири.

Иш билганга балли

ЁШ БЎЛСА ҲАМ КЎПГА БОШ БЎЛДИ

Одатда, биз фуқаролар йиғини раиси, оқсоқол деганда камида 40-50 ёшли, турли соҳаларда ишлаб, обрў орттирган инсонларни тушунамиз.

Бухоро вилояти Жондор туманидаги Сепатта қишлоқ фуқаролар йиғини раислигига Бахтиёр Ашуров номзоди қўйилганда, баъзилар ўттиз икки ёшли бу йигитнинг ташкилотчилик қобилиятига, аҳоли билан ишлаш малакасига шубҳа билан қараганди. Тўғри, Бахтиёр шу вақтта қадар «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати туман бўлими кенгаши раиси сифатида аҳоли билан ишлаш борасида анча тажриба орттирганди. Аммо фуқаролар йиғини ҳаракат мақсади, аудиторияси жиҳатидан анча фарқ қиларди.

Бошида ана шу жиҳатларни ўйлаб, Бахтиёрнинг ўзи ҳам бироз ҳадиксиради. Аммо халқ ўзи ишонч билдирган шахсни ёлғизлатиб қўймади. Тез орада йиғин фаоллари, қишлоқнинг обрўли оқсоқоллари унинг ёнига киришди.

Янги раис дастлаб ишни қишлоқнинг ички йўлларини таъмирлашдан бошлади.

— Йўлларимиз асфальтланмагани боис, ёзда чанг-тўзон, қишу баҳорда эса лой бўларди. Йўлаклар ўйдим-чуқур, хандақчалардан иборат эди, — дейди Б.Ашуров. — Мана шу муаммоларни бартараф этиш мақсадида етти километрга яқин масофага маҳаллий хомашё ҳисобидан ҳашар йўли билан шағал-қум тўшадик. Айни пайтда аҳолини тоза ичимлик суви билан таъминлаш борасида иш олиб бордяпмиз.

Фаолиятини ободонлаштиришдан бошлаган ёш маҳалла оқсоқоли гўша чиройига соя солиб турган ноқонуний қурилмалар, йўл ёқасида санитария қоидаларига зид тарзда ўрнатилган майхона ва бошқа мажмуаларни бартараф этишда жонбозлик кўрсатди. Аввалги хутор усулидаги уй-жойлар бузилиб, намунавий лойиҳалар асосидаги турар-жойлар қад ростлади.

— Халқимизда: «Ақл ёшда эмас, бошда», деган мақол бор, — дейди нуронийлардан бири Нуриддин Чориев. — Ёш раис ободончилик, жамоатчилик ишларида ташаббускор. Қишлоқдошларнинг тилини, дилини топа олгани боис, эл орасида ҳурматга лойиқ. Энг муҳими, Бахтиёржон ноқонуний савдо-сотиқ қилаётган тадбиркорлар ўртасида тушунтириш ишларини олиб борди, ноқонуний маиший шохобчаларни олиб ташлаш, ҳовли-жойларни тартибга келтиришга ундади.

Айтиш жоизки, қишлоқ фуқаролар йиғинида аҳолини иш билан таъминлашга ҳам алоҳида эътибор қаратилаётир. Айниқса, бу борада кичик бизнес объектларини ташкил этиш, маиший хизмат кўрсатиш шохобчалари фаолиятини кенгайтириш, касаначиликни ривожлантириш муҳим омил бўлмоқда. Чунончи, жорий йилнинг ўтган даври мобайнида сартарошхона, тўйхона, гўзаллик салони, савдо дўкони каби 10 га яқин маиший хизмат кўрсатиш шохобчаси барпо этилди. Натижада қишлоқ аҳли учун ўнлаб иш ўринлари яратилди. Шунингдек, йиғин ҳудудида фаолият юритаётган «Евроснар», «Шижоат-текстилмаш» корхоналарида касаначиликни йўлга қўйиш, ғишт заводлари моддий-техник базасини модернизациялаш фаолиятини кенгайтириш орқали 50 нафардан зиёд киши фойдали меҳнатта жалб этилди.

— Маҳаллий шароитда озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш борасида ҳам ҳаракатлар қиляпмиз, — дейди Б.Ашуров. — Тадбиркорлик билан шуғулланмоқчи бўлган Ҳаёт Чориевнинг паррандачиликни йўлга қўйишида ер ҳамда имтиёзли кредит олиши учун кўмаклашдик. Ҳозирда уч минг бошга яқин парранда парваришланаётган мазкур корхона нафақат қишлоқ, балки туман аҳолисига сифатли гўшт, тухум етказиб бераётир. Муҳими, бунинг натижасида олти нафар киши иш билан таъминланди. Ўз навбатида, бозорларимизда сабзавот маҳсулотлари нархини мақбуллаштириш мақсадида фуқаролар йиғини ҳудудида махсус комиссия тузиб, тарғибот ишларини амалга оширдик. Натижада, барча оилаларнинг сабзавот, полиз маҳсулотларига талаби ички имконият ҳисобига қондирилди. Қолаверса, эҳтиёждан ортган маҳсулотлар бозорга чиқарилиб, рўзғорларга қўшимча даромад кирмоқда.

Эндиликда тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш ҳамда ишбилармон тадбиркорлар билан ҳамкорликда мева-сабзавот, гўшт маҳсулотларини қайта ишловчи цех фаолиятини йўлга қўйиш, янги технологиялар олиб кириш борасида ҳаракат қиляпмиз.

— Бахтиёр Ашуров туманимиздаги ташаббускор, ёш, иқтидорли кадрлардан бири, — дейди «Маҳалла» жамғармасининг туман бўлинмаси раиси Ҳамза Худойқулов. — Ўтган уч-тўрт йил ичида Сепаттани тумандаги энг илғор фуқаролар йиғини сафига олиб чиқди. Қишлоққа саноат кириб келди. Кичик бизнес субъектлари сафи кенгайди. Шунингдек, аҳоли хонадонлари билан ишлашда ҳам яхшигина самарага эришилди.

Ҳа, юртимизда Бахтиёрдек ёш, ташаббускор, ишбилармон оқсоқоллар кўплаб топилади. Уларнинг тажрибаларини ўрганиш, оммалаштириш ҳар жиҳатдан мақсадга мувофиқдир.

Акбар РУСТАМОВ,
«Mahalla» мухбири.

Жой номлари — қадриятлар тимсоли

МИЛЛАТ ТАРИХИ, АЖДОДЛАР ТАФАККУРИ МУЖАССАМ

— Бобо, нега маҳалламиз «Заҳоки Марон», деб номланади?

— Заҳоки Марон Қаршининг қадимги номи бўлган. Зах — сувли хандақ, яъни чуқурлик дегани. Беклик даврида қалъа ҳимояси сифатида сувли хандақлардан фойдаланилган. "Марон" сўзи эса баландлик, деган маънони билдиради. Заҳоки Марон — тевараги сувли хандақ билан ўралган тепалик маъносини беради, болам. Бу жойларда қадимда беклик жойлашган қалъа бўлган...

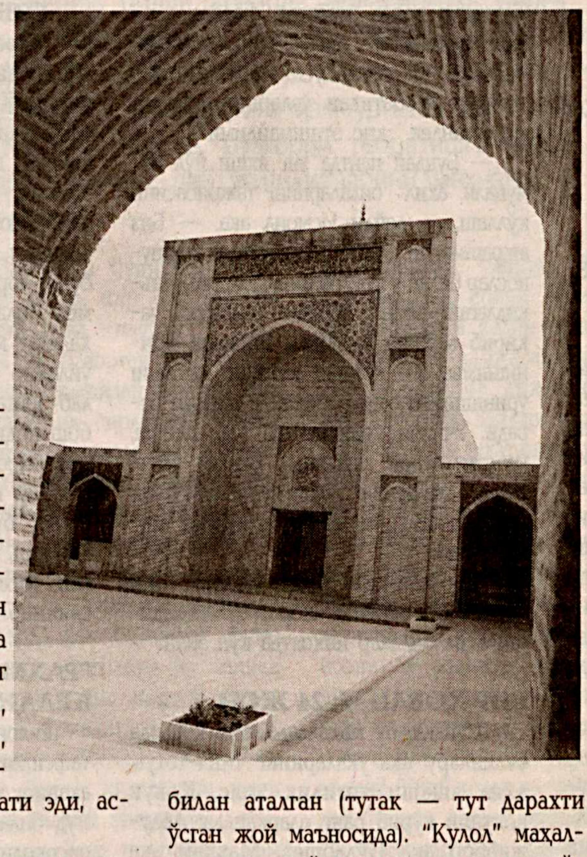

Отахон бир зум хаёлга чўмди. Ким билсин, балки қалъа харобалари билан боғлиқ хотиралар кўз ўнгида жонлангандир. Ўша йиллар худди кечагидек ёдида. Ёш-яланглар бир тўп бўлиб қалъа атрофида тонг оттирганлари, боболари айтиб берган эртакнома ҳикояларни бири қўйиб, бири айтишганлари, ким Кебекхон, ким лашкарбоши, ким олиму уламо бўлиб қўрғон мустаҳкамлигини таъминлаш учун бош қотирганлари... Хуллас, қалъа харобалари улар учун энг муқаддас маскан эди.

Лекин "тўрт оға-ини" бу ерларга келиб, эгалик қила бошлашганида, эъзозланган манзилни топташганларида озмунча азоб чекдими? «Заҳоки Марон»ни ўзгартириш керак, эскича ном дейишганларида юраги ачишди-ю, аммо «ғинг», дея олмади. Бир сўз айтса, бу янгиликка, замонавийликка қарши чиқяпти, деб номини қорага чиқаришлари тайин. Ахир, Одинадай неча йиллик тарихга эга, аждодларнинг бебаҳо мероси бўлган масжид-мадрасани қамоқхонага айлантиришганларининг олдида бу нима бўпти?.. Дўстмурод ота шундай деб ўзини кўниктирди.

Ўша машъум йилларни, қаршиликларни ҳозир ҳам аччиқ хотира билан эслайди. Ҳар бири учун қадрли, муқаддас бўлиб қолган маҳалла номлари бирин-кетин «замонавийлаштирилди». «Қарлуғбоғот», «Равоқ», «Нова», «Заҳоки Марон» сингари номлар эскилик сарқити деб топилиб, тил қовушмайдиган «Депо», «Солнечная», «Пионерская», «Заводская», «Красноармейская» сингари номлар билан атала бошланди. Бу мустабид тузумнинг ўта устамонлик билан юритган сиёсати, қишлоқ, маҳалла номларида ўзбек халқининг узоқ асрлик маданияти, маънавияти, тафаккури, ишлаб чиқариши, ҳаёт тарзи, табиатига зид муносабати эди, аслида.

Номлар миллатнинг энг содда, ниҳоятда ихчам тарихи, аждодларимизнинг тафаккур маҳсули ҳисобланади. Айниқса, қарийб 3 минг йиллик тарихга эга бўлган Қарши шаҳрининг ҳар бир кўчаси, маҳалласи узоқ кечмишга эга. Бу эса уларнинг номларида ҳам ўз ифодасини топган. Масалан, «Равоқ» шаҳарнинг қадим маҳаллаларидан ҳисобланади. Қадимда дарё кўприги устунлари гумбазсимон қилиб қурилган ва уст қисми бир-бирига бирлаштирилган. Икки устун орасидаги бирлашган қисм равоқ дейилган. Бу меъморий ёдгорлик 16 асрларда қурилган. Маҳалла равоқли кўприк ёнида бўлгани сабабли "Равоқ", деб аталган. Яна "Дарвозатутак" маҳалласини оладиган бўлсак, бу қадимда Насаф шаҳрининг шимолий қисмидаги дарвоза бўлиб, унинг ташқарисида тутак гузари бўлган. Дастлаб, дарвоза номи ҳисобланган Дарвозатутак, кейинчалик маҳалла номи билан аталган (тутак — тут дарахти ўсган жой маъносида). "Кулол" маҳалласида эса лойдан сопол идишлар ясайдиган усталар кўплиги сабабли маҳалла айнан шу ном билан аталган.

Тарихий маълумотларда айтилишича, Қашқадарёнинг чап қирғоқида сўлим боғ, чорбоғ бўлган экан. Ана шу жой "Боғишамол" маҳалласи, деб аталган. Шамол эсиб турадиган боғ маъноси ана шундай гўзал атама билан номланган. Бу эса ота-боболаримизнинг юксак дид ва нозик тафаккур соҳиблари бўлишганидан далолат эмасми? Кўриниб турибдики, аждодларимиз ўзлари яшайдиган маҳалла, боғ-хиёбонларга ном танлашга катта эътибор билан қарашган. Жумладан, "Гулшан" — гуллар экилиб, обод қилинган манзил. "Чакар" — тор ва кичик йўл, яъни тор кўчалардан иборат бўлган жой. "Бўстон" — янгидан ўзлаштирилиб, боғ-роғга айлантирилган гўша. Ана шундай гўзал номлар "Спутник", "Октябрь", "НГЧ-12", "Механизатор", деган, одамда ҳеч қандай ҳис-туйғу, хотира уйғотмайдиган мавҳум номлар билан атала бошланган эди. Шунингдек, "Достоевский", "Калинин", "Ленин", "Карл Маркс", "Энгельс", "Мичурин" номли маҳаллаларда пайдо бўлганди. Буларнинг барчасининг замирида Юртбошимиз «Юксак маънавият — енгилмас куч» асарида таъкидлаганидек, "...совет мафкурасига хос бўлган, одамзотни тарихий хотира, Ватан туйғусидан жудо қилишга қаратилган ғаразли интилишлар мужассам" эди.

Шукрки, мустақиллик шарофати билан миллий тарихимизга бегона бўлган ясама номлар ўрнига қадимий, халқимизнинг ақл-заковати маҳсули бўлган номлар қайта тикланди. Халқимизнинг узоқ ва яқин ўтмишида яратилган номлар ўз қадр-қимматини топди. Биргина Қарши шаҳрининг ўзида 30 дан ортиқ маҳаллаларнинг асл номлари тикланди: "Депо"—"Заҳоки Марон"; "Солнечная"—"Кунчиқар"; "Калинин"—"Нова"; "Пионерская"—"Темирйўлчи"; "Мичурин"—"Хўжахиёл"; "Энгельс"—"Қарлуқона"; "Карл Маркс"—"Қарлуғбоғот"; "Заводская"—"Равоқ"; "Октябрь"—"Насаф"; "Ленин"—"Гунгон"; "Механизатор"—"Хонтепа"; "Достоевский"—"Маҳалот"; "Спутник"—"Батош"; "Красноармейская"—"Қарши" деб қадимий номи билан атала бошланди. Бугун Қарши шаҳридаги маҳаллаларни айланар экансиз, "Қилинбеккўргона"; "Ҳарамжўй", "Арал", "Беглар", "Маҳзон", "Дарвозатутак", "Ўрикзор" каби дилларни яйратадиган чуқур маъноли номлар сизни олис ўтмиш хотиралари сари етаклайди, кўнглингизда фахр-ифтихор туйғуларини уйғотади.

Ҳа, бугун Қарши шаҳрининг ҳар бир гўшаси ана шундай гўзал номлар билан янграйди. Ёшлар эса миллатимизнинг қадим томирларидан куч-қувват, маънавий озуқа олиб, улкан миллий меросимиз, бой маданиятимизни қадр-қадамда ҳис этиб улғайишяпти.

Санобар БОЙМУРОДОВА,
"Mahalla" мухбири.

Одам савдоси — аср балоси

АНИҚ МАҚСАД ЙЎЛИДАГИ ҲАМКОРЛИК

Каттадир-кичикдир, ҳар қандай жиноятнинг оқибати хусусида афсус билан гапирилади. "Аср балоси" номини олган одам савдоси билан боғлиқ жиноят ҳақида-ку эслашнинг ўзи оғир. Фоҳишалик қилишга мажбур этилган аёллар, қуллик исканжасига тушган навқирон йигитлар, танаси бўлакланиб сотилган ёш болалар...

Бундай аянчли ҳолатлар ибтидоий тузумда эмас, тараққиёт юксак даражага кўтарилган, инсон ҳуқуқлари олий қадрият саналаётган йигирма биринчи асрда содир бўлмоқда! Бунинг боиси мазкур манфур жиноят ниҳоятда сердаромад манбага айланган. Маълумотларга қараганда, одам савдоси орқасидан олинадиган йиллик даромад бир неча миллиард еврони ташкил этаркан.

Тадқиқотчиларнинг таъкидлашларича, дунё бўйича йилига 2,7 миллион киши одам савдоси қурбонига айланаркан. Бундай жиноят қурбонига айланган эркак, аёл ёки бола ортида ўнлаб-юзлаб яқинлари, қариндош-уруғлари, таниш-билишлари тургани инобатга олинса, жабрланганлар сони астрономик даражага етишини англаш қийин эмас.

Табиийки, одам савдоси кеча ёки бугун пайдо бўлган иллат эмас. Бунга қарши курашишда ҳуқуқий база яратиш энг бирламчи вазифа ҳисобланади. Бу жиноят учун жавобгарлик бундан қарийб олтмиш йил аввал БМТ Бош Ассамблеяси томонидан қабул қилинган "Одам савдоси ва фоҳишаликнинг учинчи шахслар томонидан ишлатилишига қарши кураш тўғрисида"ги Конвенцияда (1949 йил) белгиланган эди. Мазкур Конвенцияга Ўзбекистон Республикаси 2003 йилнинг 12 декабрида қўшилган. БМТнинг "Трансмиллий уюшган жиноятчиликка қарши кураш тўғрисида"ги Конвенциясини (Нью-Йорк, 2000 йил, 15 ноябрь) тўлдирувчи "Одам савдосининг, айниқса, аёллар ва болалар савдосининг олдини олиш ҳамда унга чек қўйиш ва бунинг учун жазолаш ҳақида"ги қўшимча протоколи ҳам парламентимиз томонидан ратификация қилинган. Шунингдек, мамлакатимизда 2008 йилнинг 17 апрелида "Одам савдосига қарши курашиш тўғрисида"ги қонун қабул қилинди. Орадан уч ой ўтиб, давлатимиз раҳбарининг "Одам савдосига қарши курашиш самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори билан Миллий тадбирлар режаси тасдиқланди. Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексида бундай жирканч жиноятга қўл урган шахслар учун аниқ жавобгарлик белгиланган алоҳида модда киритилди. Демакки, одам савдосига қарши кураш олиб боришда халқаро қонунчиликда ҳам, миллий қонунчилигимизда ҳам етарли меъёрий асослар яратилди. Аниқки, бундай қонунбузарликка қарши курашиш нафақат ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари, балки барча фуқароларнинг, биринчи навбатда, ўзини ўзи бошқариш органларининг ҳам вазифасидир. Зеро, маҳалла фаоллари ён-атрофда истиқомат қиладиган барча фуқароларни яхши танишади, кимнинг уйида қандай муаммо, нима ташвиш борлиги хусусида етарли тасаввурга эга. Бу эса ҳар қандай муаммога, биринчи навбатда, одам савдосига қарши курашишда катта аҳамият касб этади. Ахир, осон пул топишнинг ҳадисини олган учарлар осмондан тушмайди, улар шундоқ ёнимизда яшашади. Улар ўз "ўлжа"ларини узоқдан эмас, ён-атрофидан излашади.

Бизнинг маҳаллаларда ҳам бу манфур жиноятга қарши курашиш борасида аниқ режалар ишлаб чиқилиб, шу асосда қатор ишлар амалга оширилмоқда. Хусусан, «Одам савдосига қарши курашиш тўғрисида»ги қонун асосида тузилган идоралараро комиссия аъзолари билан биргаликда 35 та маҳаллада тарғибот-ташвиқот ишлари олиб борилди. Шунингдек, маҳалла фаоллари билан биргаликда «Одам савдоси — долзарб муаммо», «Бойлик излаб сарсон бўлганлар», «Чегара билмас иллатлар», «Тузоққа тушмай десангиз...» мавзуларида йиғилишлар, давра суҳбатлари, учрашувлар ўтказилмоқда. Одам савдоси тўғрисидаги буклетлар, плакатлар, матбуот материаллари тўплами, «Адашганлар» ҳужжатли фильми туширилган диск орқали фуқароларнинг ҳуқуқий билимларини ошириш, огоҳликка чақириш, оила, мактаб, маҳалла ҳамкорлигини мустаҳкамлашга эришяпмиз. Туман хотин-қизлар қўмитаси, соғлиқни сақлаш, халқ таълими, «Камолот» ЁИҲ, туман бандликка кўмаклашувчи маркази, ҳуқуқни ҳимоя қилувчи идоралар билан биргаликда махсус режа асосида иш олиб борилмоқда. Кўп ҳолларда одам савдоси қурбонлари ёшлар бўлиб қолиши маълум. Чунки ёшлар тажрибасиз, қизиқувчан бўлади. Улар орасида енгил ҳаётга интилувчан, осонлик билан мўмай даромадга етишиш истагидагилар кўп учрайди. Шу боис ўтказилаётган тадбирлар жараёнига ёшларни кенг жалб этиш, уларнинг тарбиясига жамоатчиликнинг таъсирини кучайтириш масалаларига алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Одам савдоси ҳақида гап кетганида, мутафаккир Алишер Навоийнинг «Садди Искандарий» достонидаги бир воқеа ёдга тушади. Денгизда сузиб юрган бир гала балиқлар, бундан ҳам зўр сув топамиз, деб сузиб-сузиб тубсиз гирдобга тушиб қоладилар. Гирдобда уларни наҳанг ютиб юборади. Ношукур балиқлар шу тариқа ҳалокатга учрайди...

Ушбу ҳикоятдан хулоса чиқариш қийин бўлмаса керак.

М.СОБИРОВА,
«Маҳалла» жамғармаси
Урганч шаҳар бўлинмаси
раиси ўринбосари.

Фармон ва ижро

ЧЕВАР ҚИЗЛАР КЎПАЙМОҚДА

Мамлакатимизда ҳунармандчилик, касаначилик, фермерлик фаолияти билан шуғулланаётган хотин-қизларга кўрсатилаётган юксак эътибор самарасида тадбиркор аёллар сафи тобора кенгаймоқда. Давлатимиз раҳбарининг 2004 йил 25 майда қабул қилинган "Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси фаолиятини қўллаб-қувватлаш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги фармони бу борада муҳим дастуриламал бўлаётир.

Пойтахтимизнинг Собир Раҳимов туманидаги "Мискин" маҳалласида яшовчи хотин-қизларга чеварлик касбини ўргатиш, сифатли ва арзон кийим-кечак ишлаб чиқариш мақсадида 2002 йили ташкил этилган "Зиёсарафроз" ўқув-ишлаб чиқариш марказида ўттиз нафардан зиёд аёл меҳнат қилади.

Марказ директори Салтанат Йўлдошеванинг таъкидлашича, чеварликка қизиқиши бор, аммо ишлаш ё ўқишга имкони бўлмаган аёллар марказга кенг жалб қилиниб, уларга аввал ҳунар ўргатилади. Ўқув курсларини тамомлаган аёллар меҳнат фаолиятини шу марказда давом эттиради. Бугунга қадар тумандаги 100 нафардан зиёд хотин-қиз чеварлик сирларини ўрганди.

Марказда ҳозир парда, кўрпа сингари 20 хил уй-рўзғор маҳсулотлари, мактаб, корхона ва ташкилотлар учун иш ва ўқиш кийимлари тайёрланмоқда. Шунингдек, пазандалик, зардўзлик, уй ҳамшираси каби 10 йўналишда касб-ҳунар ўргатилмоқда. Бундай курсларда 40 нафарга яқин ёш таҳсил олаётир.

Хуршида Назарованинг гўдак фарзандлари бўлгани боис узоқ жойга қатнаб ўқиш ва ишлаш имконияти йўқ эди. Мазкур ўқув марказида чеварликни ўрганиб, ҳозир уйида тикувчилик билан шуғулланмоқда. У рўзғор ишлари ва фарзандлари тарбиясидан ажралмаган ҳолда оиласига моддий ёрдам бераётганидан, айниқса, ўзи қизиққан йўналишда фаолият юритаётганидан мамнун.

Гўзал САТТОРОВА.

Дунёдан дараклар

Покистон ёрдамга муҳтож

Салкам йигирма кундан буён Покистонда сув тошқинлари давом этмоқда. Сўнгги маълумотларга қараганда, табиий офатдан ҳаммаси бўлиб 14 миллион аҳоли жабр кўрган. Экспертлар сув тошқинини мамлакат тарихидаги энг йирик табиий офат сифатида баҳолашмоқда. Ҳатто 2005 йилда рўй берган зилзилада ҳам аҳоли бунчалик катта талофат кўрмаган эди.

Куни кеча БМТ Покистон бўйича донор мамлакатларга махсус мурожаат билан чиқди. Унда айтилишича, ҳозир 6 миллион аҳолига тезлик билан ёрдам кўрсатилиши керак. Улар бутунлай уй-жойларидан ажралган, ейишга ҳеч нарсаси йўқ. БМТ вакилининг айтишича, табиий офат оқибатларини тугатиш учун бир неча юз миллион доллар маблағ керак бўлади. Шу маблағни донор мамлакатлар бериши лозим.

Тинч аҳоли жабрланмоқда

Афғонистондаги нотинч вазият туфайли аҳоли ўртасида жароҳатланаётган ва ҳаётдан кўз юмаётганлар сони йил сайин ошиб бормоқда. Бирлашган Миллатлар Ташкилотидан олинган маълумотларга қараганда, жабрланганлар сони жорий йилнинг олти ойида ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 31 фоизга кўпайган.

ВВС хабарида айтилишича, жорий йилнинг ярмида 1200 киши ҳалок бўлган. Уларнинг 76 фоизини толиблар ўлдиришган, қолгани эса НАТО қўшинларининг хато ҳаракатлари туфайли ҳаётдан кўз юмган. Бундан ташқари, 1997 киши турли даражада тан жароҳати олган.

БМТ вакиллари ҳаётдан кўз юмганларнинг 176 нафари болалар эканлигини афсус билан таъкидлашди. Шунингдек, 389 нафар вояга етмаган ўсмир турли даражада жароҳатланган. Бу кўрсаткич ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 55 фоиз кўпдир. Шуни ҳам таъкидлаш жоизки, толиблар томонидан қатл қилинганлар сони ярим йилда 95 фоизга кўпайган.

Денгиздаги фожиа

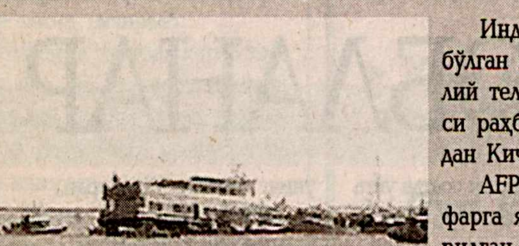

Индонезия жанубида бортида 50 нафар йўловчи бўлган паром чўкиб кеттан. Бу фожиали хабарни маҳаллий телевидение орқали Андора Тимур округи полицияси раҳбари Абдул Рахим Аба тарқатди. Паром Адонарадан Кичик Зонд ороллари томон ҳаракат қилаётган эди.

AFP мухбири тарқаттан хабарда айтилишича, 10 нафарга яқин йўловчи ҳалок бўлган, 16 киши эса қутқарилган, қолган йўловчиларнинг тақдири номаълумлигича қолмоқда.

Паром 235 минг нафар аҳолига эга бўлган ва 17 мингта ороллардан ташкил топган Индонезия давлатида асосий транспорт воситаси ҳисобланади. Кемаларнинг чўкиб кетиши ҳам бу ерда тез-тез учраб туради.

Маблағ музлатиб қўйилди

АҚШ Сенатининг Ташқи ишлар қўмитаси Ливанга қурол-яроғ сотиб олиши учун ажратилган 100 миллион доллар маблағни музлатиб қўйди. Бу ҳақда Associated Press хабар тарқатди.

Қўмита раиси Горвард Берманнинг таъкидлашича, АҚШ "Хизбаллаҳ" гуруҳининг Ливан армиясига кўрсатаётган таъсиридан хавфда. Шу боис ёрдам кечиктирилди.

Қўмитанинг бу қарорга келишига Ливан ва Исроил чегарасида юз берган можаро сабаб бўлди. Жорий йилнингт 3 август куни рўй берган ўша можаро пайтида тўрт нафар Ливан ва бир нафар Исроил фуқароси ҳалок бўлган.

АҚШ ливанлик ҳарбийларга 2006 йилдан буён молиявий ёрдам кўрсатиб келади. Шу йиллар ичида Вашингтон Ливан армиясини қуроллантиришга 720 миллион доллар сарфлади.

Бошқарув директори мурожаати

Жаҳон банки бошқаруви директори Нгози Оконджо-Ивеала дон экспорт қилувчи мамлакатларни хорижга дон сотишни камайтирмасликка чақирди. Бунга Россиядаги вазият сабаб бўлди. Маълумки, иссиқ ҳаво ва қурғоқчилик туфайли жорий йилда Россияда дон етиштириш 30 фоизга қисқарди. Ўтган йили 97 миллион тонна дон йиғиб олинган эди. Бу йилги ҳосил эса 67-70 миллион тоннани ташкил этиши мумкин. Шу боис жорий йилнинг 15 августидан 31 декабрига қадар Россияда дон ва ун экспорти тўхтатилади. Ҳукумат вакилининг таъкидлашича, мамлакат ички бозорида дон етишмовчилигини олдини олиш учун шундай қарорга келинди.

Бундан ташқари Украина ва Ҳиндистон ҳам дон экспортини камайтирмоқчи. Шунинг учун банк бошқаруви директори мурожаат билан чиқишга мажбур бўлди.

Интернет хабарлари асосида тайёрланди.

Ҳуқуқий саводхонлик

Никоҳ шартномаси: ИШОНЧ ВА КАФОЛАТ

"Никоҳ шартномаси" биз учун бир мунча янги тушунча. Янгилик эса, амалиётга осонлик билан татбиқ этилмаслиги тажрибадан аён. Унутмаслик керакки, қонун даражасидаги ҳар қандай ҳуқуқий ҳужжат ижтимоий эҳтиёж маҳсулидир. Қонун эса ҳуқуқ кафолати, шунинг баробарида масъулият ифодаси ҳисобланади. "Никоҳ шартномаси" томонларнинг, яъни бир ёстиққа бош қўяётган келин-куёвларнинг ҳуқуқ ва масъулиятини тартибга солувчи юридик ҳужжатдир.

Шубҳасиз, оила — муқаддас қўрғон. Бу қўрғоннинг мустаҳкам бўлиши ҳар икки томоннинг масъулиятни теран англаши, ҳис этишига боғлиқ. Афсуски, ҳаётда янги қурилаётган барча оилалар мустаҳкам бўлавермаслигига мисоллар кўп. "Никоҳ шартномаси"нинг, айниқса, эр-хотин ўртасидаги юзага келадиган мулкий низолар ҳал этилиши пайтида аҳамияти катта бўлади. Эр-хотин ўртасидаги мулкий низо қанчалик кескинлашмасин, ўзаро никоҳ шартномаси тузганлар учун ортиқча муаммо туғилмайди.

Тарихга назар ташлайдиган бўлсак, қадимда ҳам никоҳ шартномасига алоҳида эътибор қилинган. Масалан, қадимги Мисрда никоҳ шартнома асосида тузилган. Унга кўра, хотин ўз шахсий мулкини сақлаб қолган, эр эса унга харажатлари учун маълум миқдорда маблағ бериши шарт ҳисобланган. Хотиннинг мулкини сақлашни таъминлаш мақсадида эрининг барча мулки гаровга қўйилган.

Ўзбекистон Республикаси Оила кодексининг 29- ва 36-моддаларида "никоҳ шартномаси" тўғрисидаги тушунча, уни тузиш, унга ўзгартишлар киритиш, бекор қилиш ёки ҳақиқий эмас, деб топиш ва бошқа қатор тартиблар аниқ-тиниқ белгилаб қўйилган. Қайд этиш жоизки, қонунга кўра, эр-хотин ўртасида тузилган, улардан бирининг ҳуқуқларини чеклашга қаратилган келишувлар ҳақиқий ҳисобланмайди.

"Никоҳ шартномаси"нинг яна бир афзал томони шундаки, бу ҳужжат турмуш қуриш арафасидаги ёшларга бир-бирларининг молиявий аҳволи хусусида аниқ тасаввурга эга бўлиш имкониятини беради. Ахир, тўйгача катта имкониятга эгалигидан лоф уриб, келин уйга келгач, вазият айтилганидан анчайин пастлиги ошкор бўлган ҳолат йўқ дейсизми? Бу ҳол катта умид билан янги хонадонга борган келиннинг эрига нисбатан ишончи дарз кетишига, алал-оқибат оила бузилишига олиб келмаслигига кафолат борми?.. Тўғри, янги оила эгалари биргаликда астойдил меҳнат қилиб, барча орзуларига эришиши мумкин. Бироқ ёлғонга қурилган оиланинг келажаги ойдин бўлмаслиги ортиқча исбот талаб қилмайди-да. Кўпга бормай бузилиб кетаётган оилаларнинг замирида шу ва шунга ўхшаш муаммолар бор-ку?..

Шу ўринда таъкидлаб ўтиш жоизки, айрим фуқаролар қонуннинг мақсадини, туб моҳиятини тушуниб етмасдан "Бизда мулкий низолар бўлмайди, шунинг учун никоҳ шартномаси тузишга ҳожат йўқ", деб тор хулоса чиқариб қўя қолади. Бу нотўғри, албатта. Гап фақат оиладаги мулкий низо ёки ажралишда эмас. Гап оиладаги мулкий муносабатларни тартибга солишда, қонун яратган имкониятлардан оила мустаҳкамлиги йўлида тўғри фойдаланишда.

Қонунлар, юқорида айтилганидек, ҳаётий тажрибалардан, миллий қадриятлардан келиб чиққан ҳолда ишлаб чиқилиб, амалиётга жорий этилади. Оила борки, унда эр-хотин ўртасида мулкий муносабат мавжуд бўлади. Ҳатто шариат аҳкомларида ҳам эр-хотин ўртасидаги мулкий муносабатларга алоҳида аҳамият берилган. «Эрнинг мулкининг ўндан етти қисми хотинга ҳадя қилинади», дейилади қадимий манбаларда. Бундан никоҳга киришилган пайтдан бошлаб эр-хотин ўртасида мулкий муносабатлар вужудга келишини англаб олиш қийин эмас.

Шу ўринда қонун эр-хотин ўртасидаги қандай мулкий муносабатларни назарда тутяпти, деган ҳақли савол туғилади. Жавоб оддий: қонунга кўра, эр-хотин шахсий ва умумий мулкка эга бўладилар. Шахсий мулклари турмуш қуриш давригача бўлган, умумий мулклари эса уларнинг никоҳдан кейин биргаликда тўпланган мол-мулкларидир.

Фуқаролик жамияти барпо этилаётган бугунги кунида ҳар бир инсон ўз ҳуқуқларини билмоғи ҳамда жамиятимизнинг онгли қурувчиси бўлмоғи шартдир. Шундай экан, ҳамма ўзининг манфаати ва масъулияти ифода этилган қонунларнинг моҳиятини тушуниб, уларда берилган имкониятлардан тўла фойдалана билиши лозим. Қонунни билган одам ҳеч қачон панд емайди. Қонунни, демакки, ўз ҳақ-ҳуқуқини билишни оиладан бошлаш ҳар томонлама мақсадга мувофиқдир.

Гулҳаё РАСУЛОВА,
Гулистон шаҳар Никоҳ уйи мудираси.

Яраштириш комиссиялари фаолиятидан

АЖРАШИШДАН ОСОНИ ЙЎҚ, АММО...

РИВОЯТГА ЎХШАТМА: Улар баҳорнинг илк кунларида танишиб, бир-бирини ёқтирдилар. Кейин турмуш қурдилар. Оила аталмиш қўрғоннинг пойдевори мустаҳкам бўлиши учун севгининг ўзи етарли эмас экан... Афсус, буни улар кеч англаб етдилар. Сабаби, ўртада меҳр етишмасди. Алқисса, улар ажрашишга қарор қилишди. Эр-хотин етти ёшли ўғлини етаклаб, кўпни кўрган бир донишманд ҳузурига боришди. Донишманд уларнинг арзини тинглагач, эр-хотинга гул қаламчаларини тутқазди:

— Мана буни боғингизга экинг. Агар кўчат уч ой ичида ғунчаласа, сизлар ажрашмайсизлар, агар акси бўлса, сизларнинг бирга яшашларингиздан маъно йўқ...

Эр-хотин тақдир ҳукмини гул қаламчасига ҳавола этганча, уни боғнинг бир чеккасига экишибди.

Кунларнинг бирида эр тонг саҳарда уйғониб қараса, ўғли жойида йўқмиш. Ҳовлига чиқиб не кўз билан кўрсаки, болакай жажжи челакчасини кўтарганча ниҳолга сув қуяётган экан...

Ҳа, аксарият ҳолларда оилада эр-хотин муросага келолмаса, фарзанд азият чекади. Эр-хотин келишолмаса нима қилиш керак? Бундай пайтда албатта, маҳалла фуқаролар йиғинида фаолият олиб бораётган Яраштириш комиссиялари фаоллари, кўпни кўрган тажрибали отахону онахонларга мурожаат қилинади.

УРИНИШ БЕКОР КЕТМАДИ

Маҳмуд билан Фазилат турмушининг дастлабки йилларида бинойидек яшаётганди. Аммо Маҳмуд хорижга ишлашга кетдию Фазилатнинг кўрган куни кун бўлмай қолди. Ҳали қайнанаси зуғум ўтказиб кўзини очирмаса, ҳали қайинсинглиси йўқ жойдан муаммо чиқаради. Охири бўлмади, Фазилат эри келгунича ота уйида яшаб туришга қарор қилди. Маҳмуд уйга қайтгач, кўрсаки аҳвол чатоқ. Ота-онаси, опа-сингилларининг хотини ҳақидаги бўлар-бўлмас гапларга чиппа-чин ишонган эр ҳе йўқ, бе йўқ "ажрашаман"га тушди. Икки нафар фарзанди ҳам кўзига кўринмай қолди. Не-не умидлар билан эрини кутиб ўтирган Фазилатнинг боши қотди. Унга қўшилиб ота-она ҳам ташвишга тушди. Наҳотки, ҳеч қандай сабабсиз қизининг оиласи пароканда бўлса?! Нима қилиш керак? Ахийри маҳалла оқсоқолига маслаҳат солишди. Оқсоқол бошчилигида Яраштириш комиссияси аъзоларининг узоқ уринишларидан сўнг оила сақлаб қолинди.

— Бу оилани муросага келтиришнинг ўзи бўлмади, — дейди Чилонзор тумани, "1-Қатортол" маҳалласи фуқаролар йиғини раиси Исмоил Болтабоев. — Маҳалламизда 3 мингдан зиёд аҳоли яшайди. Жорий йилда тўртта оиладан ажрашиш ҳақида ариза тушди. Шундан учтасини яраштирдик.

Ҳа, маҳалла оқсоқоли айтганидек, ажрашишга аҳд қилган эр-хотинни муросага келтиришдек қийин масала бўлмаса керак. Чунки бундай пайтда ҳар икки томон ҳам ўзиникини маъқуллайди-да. Оиладаги можароларнинг бош сабаби ҳам бир томоннинг иккинчи томонга ён босмаслигида. Хўш, бундай пайтда қандай йўл тутмоқ керак? Панд-насиҳат қилиш керакми? Афсуски, ёши катта одамларга қуруқ панд-насиҳатнинг ўзи камлик қилади-ёв. Ёки ажрашмоқчи бўлган эр-хотинни кунда уруш-жанжал қилсаям, муросага келолмасаям, бир-бирини кўрарга кўзи бўлмасаям фарзандлари учун яшашга мажбур қилишми? Йўғ-е, бу йўл ҳам самарасиз. Ахир, ота-онанинг кунора жанжали вояга етаётган фарзандларнинг руҳиятига акс таъсир этмайдими? Бундай оилада ўсган болалар ота-онанинг қурбатидан ўзларини дўзахда яшаётгандек ҳис этишмайдими?

— Бундай пайтда эр хаёл йўқ намуналап, аҳил оилаларнинг тажрибасини қўллаш, — дейди Исмоил ака. — Биз ажрашмоқчи бўлган эр-хотинни руҳшунослар билан учраштириб, юқорида таъкидланганимиздек, ибратли оилаларга таклиф қилиб меҳмон қиламиз. Биринчи уринишимиз зое кетиши мумкин, иккинчи уринишимиз оилага бўлса-да натижа беради. Учинчи уринишимиз эса, албатта, ўз самарасини кўрсатади. Бундай тинч-тотув оилаларнинг ишга таризни кўрган жанжалкаш эр-хотин ўз хатоларини англаб етади.

"1-Қатортол" маҳалласида эса бундай кўпчиликка ибрат бўла оладиган аҳил оилалар ниҳоятда кўп экан.

БИР ҲОВЛИДА 24 ЖОН...

Шунақа, бу маҳаллада бир ҳовлида овсинлар ака-укаларнинг тинч-тотув, аҳил яшаши янгилик эмас. Ҳовли қовунни кўриб ранг оларкан-да: Абдужаббор ака Йўлдошев, Маҳмуд ака Ғиёсов, Искандар ака Болтабоевларники каби намунали оилалар бу маҳаллада жуда кўплаб топилади. Умаржон ота Одилов 30 йил маҳалла фуқаролар йиғинида котиб вазифасида ишлаган экан. Айни пайтда эса у кишининг келинлари Шаҳноза Одилова маҳалланинг масъул котиби. Умаржон отанинг оиласида икки келин, отанинг ака-укалари жами юқорида айтганимиздек, 24 нафар одам яшайди.

— Ўртадаги болалар туфайли ҳам хафалашиб қолмайсизларми, овсинларингиз билан айтишиб турсангиз керагов? — деган ҳазилимизга Шаҳноза опа кекса ва лўнда жавоб берди:

— Бизда ҳеч ким болаларнинг ўртасига тушмайди. Болалар билан боғлиқ ҳар қандай муаммони биргалашиб ҳал қиламиз.

РИВОЯТНИНГ ДАВОМИ

...Орадан икки ой ўтса ҳамки, кўчатнинг кўкаришидан дарак йўқ эмиш. Кунларнинг бирида аёл эрта тонгда қараса, эри йўқ. Шундоқ ҳам шубҳаю гумонлар гирдобида қолган аёл эрининг хиёнат қилаётганига чиппа-чин ишонибди. Асабийлашиб ҳовлига чиқибди. Кўрсаки, эри челак кўтариб боғда юрганмиш. Аёл: "Демак, эрим мен билан ажрашишни истамас экан, ҳалиям мени яхши кўраркан-да", дея ўйлашга қолибди ва бу кундан бошлаб эрига яхши гапириб, меҳр кўрсата бошлабди. Кўчатнинг кўкармаётганидан бирон марта ташвишга тушмаган аёл шу кундан бошлаб кўчатга эътибори бўлибди. Ишдан қайтган эр кўрсаки, хотини гулга сув қуйяпти: эркак хотини унга бефарқ эмаслигидан севиниб кетибди...

"РАҲМАТ АЙТГАНИ КЕЛДИК..."

Ривоятни шу жойда мухтасар қилиб, тафсилотга қайтсак. Яқинда Исмоил аканинг олдига раҳмат айтгани Маҳмуд билан Фазилат келибди. Маҳалла оқсоқолининг айтишича, уларнинг маслаҳати бунинг Маҳмуд шаҳар чеккасидан уй олиб кўчмаганлари экан. "Агар ўшалар ўртага тушиб бизни яраштиришга ҳаракат қилмаганларингизда бундай яхши кунлар қайда эди?!", дермиш қайта-қайта. Боиси, ер олиб, оиласи билан тер тўкиб, меҳнат қилган туфайли даромади ошгандан ошганмиш. Шуни айтсалар керак-да аҳиллик бор жойда барака бўлади, деб.

"1-Қатортол" маҳалла фуқаролар йиғини раиси оилага ана шундай раҳмат айтувчилар тез-тез ташриф буюриб турышади. Аммо Исмоил акани уларнинг миннатдорлигидан кўра тинч-тотув яшаётгани қувонтиради.

— Бизнинг саъй-ҳаракатларимиз оилаларимизнинг тинч-тотувлигига, болаларимизнинг баркамол бўлиб вояга етишишига қаратилган. Ҳар чоршанба куни аҳолининг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш мақсадида турли тадбирлар уюштирамиз. ФҲДЁ бўлимлари, Тошкент давлат юридик институти ва коллежлардан таклиф этилган малакали ҳуқуқшунослар аҳолига ҳуқуқий саводхонлик борасида кенг тушунтириш беради. Айниқса, "Аёллар ҳуқуқий саводхонлигини ошириш", "Меҳнат ва хўжалик ҳуқуқи", "Болалар ҳуқуқлари конвенциялари", "Гиёҳвандликнинг олдини олиш", "Бу Ватанда азиздир инсон" мавзуларида давра суҳбатлари қатнашувчиларда жуда катта таассурот қолдирди. Ҳатто аҳоли шундай учрашувлар тез-тез ўтказилишини кутадиган бўлди.

Бу маҳалланинг ҳар ишда илғорлиги туман миқёсида ҳам тан олинади. Яқинда бўлиб ўтган "Маҳалла куни" тадбирларида фаол иштирок этган "1-Қатортол" маҳалла оқсоқоли Исмоил Болтабоев "Фуқаролар йиғинларининг фаол Яраштириш комиссияси" номинацияси бўйича 1-ўринни, "Энг намунали маҳалла оқсоқоли" номинацияси бўйича 3-ўринни эгаллади.

ХУЛОСА ЎРНИДА: Ҳаммани ўша савол — гул кўчатининг ғунчалагани қизиқтиряпти-да, а? Ахир кўчат илдиз отса эр-хотин ажрашмайди. Болакай тирик етим бўлмайди...

Роппа-роса уч ой ўтгач, боғда болакай чапак чалиб хурсанд сакраётганмиш: "Ойи, дада, кўчатимиз барг ёзди! Қизил гул, қизил гул ғунчалабди".

Донишманднинг оқилона тадбири туфайли бир оила асраб қолинди. Бугунги кунда маҳаллаларимиз қошида ана шундай доно, донишманд Яраштириш комиссияларининг аъзолари бор экан, экилган кўчат ҳеч қачон сўлимайди — оила аталмиш қўрғон бузилмайди. Ажратиш осон, аммо ажралиш арафасида турган эр-хотинни муросага келтиришнинг ўзи бўлмайди. Зеро, халқимиз бежиз: "Қушнинг ҳам уйи бузилмасин", демаган-да.

Барно СУЛТОНОВА,
"Mahalla" мухбири.

Абдумутал Мамажоновлар оиласи Тошкент шаҳар Ҳамза тумани «Янги давр» маҳалласининг ибратли оилаларидан бири ҳисобланади.

Пазандалик санъати

ТАОМНИНГ МАЗАСИ МАСАЛЛИҚҚА БОҒЛИҚМИ?

Оиладаги айрим зиддиятлар келинчакларнинг таом тайёрлашни билмасликлари ва шунинг оқибатида исрофгарчиликка йўл қўяётгани туфайли келиб чиқишини биласизми?

Аслида эса, таом тайёрлаш ва уни безатиб дастурхонга тортиш хийла мураккаб жараёнки, бунинг учун ҳам амалий, ҳам назарий билим ниҳоятда зарур. Бу жараённи қиз ўстираётган оналар доимо фарзандларига уқтириб боришлари лозим. Ҳар қандай масалиқни лаззатли ва фойдали таомга айлантириш пазанданинг маҳоратига боғлиқ. Шу боис, таом тайёрлаш муҳим ва масъулиятли ишлардан ҳисобланади.

Ўзбек халқи азалдан пазандачилик бобида тенгсиз. Миллий таомларимиздан ҳисобланмиш паловнинг қирқдан зиёд тури мавжудлиги бунинг исботидир. Таом тайёрлашнинг ўзига хос қоидалари мавжуд бўлиб, уларга амал қилсаккина, бу соҳада ютуққа эришиш мумкин. Аввало, тайёрланажак таомга нималар солинишини билиш ва уларнинг аниқ меъёрини белгилаш зарур. Меъёридан кўпроқ гўшт ва зираворлар солган билан таомнинг мазаси ортмайди. Яна бир муҳим қоида борки, уни доимо ёдда тутмоқ лозим. Яъни уста ошпазларнинг фикрига кўра, овқат пишираётганда тузни ҳам, сувни ҳам бўлиб-бўлиб солмасдан бир марта солиш керак (фақат палов бундан мустасно). Овқатта солинадиган масаллиқларни саралаш, ювиш, арчиш ва тўғраш кейинги қоидага кирса, масаллиқларни ўрни билан сомонча, учбурчак, тўртбурчак шаклида, паррак-паррак, лўнда-лўнда қилиб тўғрай олиш ҳам ошпазнинг маҳоратини кўрсатади. Қозонга тушган масаллиқ ўз-ўзидан ширин таомга айланиб қолмайди, балки бунга меъёрида қайнатиш ёки қовуриш, оловдан етарли даражада фойдаланиш орқалигина эришиш мумкин.

Айтишларича, эркак кишининг муҳаббатига ошқозони ҳам таъсир кўрсатар экан. Оила тотувлигини таъминлаш ва асраш масаласи эса, доимий долзарб мавзу. Шундай экан, оила мустаҳкамлигини таъминлашда таом тайёрлашнинг ўзига хос ўрни борлигини унутмаслик лозим.

Шаҳина БОНУ.

Оила тилсими

Маҳфуза ҳар тонг отишини интиқлик, ширин орзулар билан қаршиларди. Бугун эса... Маҳфузанинг кўнглини тезроқ тонг ёришсаю шу уйдан бош олиб чиқиб кетсам, деган аламли ўйдан бошқа нарса безовта қилмас эди. У бепарво ухлаб ётган эрига қаради: «Бунчаям заҳар бўлмаса, ахир, мени ҳам озгина тушунса бўлади-ку...».

СИНОВЛАРДА ТОБЛАНАР ҲАЁТ

Маҳфузанинг орзуси шифокор бўлиш эди. Бироқ мактабни тугатган йили олий ўқув юртига кира олмади. Кейинги йили тиббиёт коллежига ўқишга кирди. 3 йил ҳам «ҳаш-паш» дегунча ўтди. Ўқишни тугатаётган йили уни маҳалласидаги яхши бир хонадонга узатишди. Эри Олимжон Тошкентда ўқиган. Касби геолог. Бир неча йил конда ишлагач, уни пойтахтта ишга чақиришди. Пойтахтга келиб яшашнинг ўзи бўлмайди. Бир неча жойда ижарада туришлар, турмушдаги етишмовчиликлар, барча-барчаси ўзини бардошли санаб юрган Маҳфузанинг сабр косасини тўлдирди. Бунинг устига 3 нафар фарзандини боғчага, мактабга жойлаш... Айниқса, ижарама-ижара кўчиб юришлар... Кенжатойи икки ёшга тўлгач Маҳфуза ишга чиқди. У ҳозир шаҳардаги болалар шифохонасида ҳамшира бўлиб ишлаяпти. Ҳар ой икки марта навбатчиликда қолади. Эри ҳам аввалига бунга кўникканди.

«Насиб бўлса, бу кунларни кўрмагандай бўлиб кетамиз. Ҳали бизга аталган бахтнинг қаймоғи бузилмаган, энг муҳими, оиламиз тинч-ку», ўйларди Маҳфуза.

Ўша куни ҳамкасби Нилуфарнинг навбатчилик куни эди. У боласининг тоби йўқлиги, иситмаси чиқаётгани учун ўрнига Маҳфузанинг навбатчиликда қолишини илтимос қилди. Нилуфар Маҳфузанинг ҳеч бир илтимосини ерда қолдирмаган. Шу сабаб қарздорлик ҳисси ва ойлик маошига қўшимча ҳақ тўланишини ўйлаб бунга рози бўлди. Ҳозирча болаларига ўқишга кириш учун шаҳарга келган қайинсинглиси қараб турибди. Фарзандларидан кўнгли тўқ. Бир оғиз эрига айтиб қўйса бўлди. У эрининг телефон рақамини терганди, «Йиғилишдаман», деган паст овоз эшитилди. Маҳфуза қайинсинглисини огоҳлантирди. Аммо кечгача ишлаб ҳолдан тойган жувон тунда тинимсиз жиринглаётган телефонини кўтараркан бақирган овоздан титраб кетди: «Қай гўрда юрибсан? Ярим соатда уйга етиб кел! Йиғиштир бунақа ишни!».

Эрининг қўпол муомаласидан ўзини йўқотган Маҳфуза нима қилишини билмай қолди. Уйга кетай деса, навбатчилик нима бўлади, қолай деса эрининг зулми... У турли хаёллар билан навбатчи шифокордан рухсат сўради.

Маҳфуза уйига келиб, эшик қўнғироғини босди. Зарб билан очилган эшик бўсағасида дарғазаб эри турарди: «Тамом, ишингни йиғиштир. Топган пулинг нима бўларди? Буёқда болалар қаровсиз қоляпти. Уйнинг аҳволига қара. Шу ҳам аёл яшайдиган уйми?».

Маҳфуза эрининг дашномларига чидай олмай, кўнглида борини тўкиб солди: «Менга осон, деб ўйлайсизми? Ахир, болаларим, рўзғорим, деб кечаю кундуз ишлаяпман. Шароитимни ҳар томонлама тўкис қилиб қўйган бўлсангиз экан, уйда ўтирсам. Сиз қаторилар аллақачон уй-жойли бўлиб, йўлини топган. Уялинг».

У шу сўзни айтдию ҳўнграб йиғлаб юборди. Эри эса ҳалиям таъна-дашномлар ёмғирини унинг бошига ёғдирарди.

Эру хотиннинг жанжалидан, хайриятки, болалар уйғонмади. Маҳфуза мук тушганча ерда ўтириб йиғлади-сиқтади. Дунёда ўзини хўрланган, ҳеч кимга кераксиз кимсадек ҳис қилди. Уни барча қийинчилик олдида эрининг муҳаббатигина асраб турарди. Энди бўлса хаёлига келган фикр унга ягона нажот йўлидек туюлди: «Турмуш қурганимга 10 йил бўлибдики, бирор марта ҳам аразлаб уйдан чиқиб кетмабман. Балки эрим қанча хўрласам ҳам чидайди, деб ўйлар. Йўқ, бўлди. Сабр косам тўлди. Тонг ёришсин уйдан кетаман. Қани, ўзи яшаб кўрсин-чи?».

Тонг ёришгач, Маҳфуза ҳеч нарсага эътибор қилмай, дугонасиникига йўл олди. Дугонаси Нодира шаҳар марказида яшарди, 4 хонали уйи бор. Эри ҳам топармон-тутармон. Маҳфуза дардлашадиган битта шу дугонаси борлигига шукр қилади. Яшил рангли автомашинада кетар экан, йўл ярмлаганда телефони жиринглади. Қараса эрининг рақами. Телефонни ўчириб қўйди. Яна кетма-кет қўнғироқ. Охири телефонни кўтарди. Эри ҳалиям ҳовуридан тушмаган, қайтанга ғазабга тўлгани шундоққина овозидан билиниб турарди.

Маҳфуза кўзида ёш билан: «Қани, менсиз яшаб кўрингчи, балки аҳволимни тушунарсиз...», дея олди холос.

Бу гапларни эшитиб турган ҳайдовчи:

— Синглим, тинч оиланинг ўзи бормикан ? — деди чуқур уҳ тортиб. — Эрталаб бизнинг уйда ҳам қизиқ бир иш бўлди. Яқинда ўғил уйлантирмоқчимиз, ака-укаларим берган тўёнани олиб қўй, деб хотинимга бергандим. Бугун сўрасам, пулни излаб тополмади. 4-5 кундан буён келди-кетди аримайди, денг. Хуллас, кимдан гумон қилишни билмаймиз, аммо пул йўқ. Бундан 3 кун аввал акамнинг келини келиб, парда тикиб кеттан эди. Хотиним шу келинининг олган, деб туриб олди. Мен ҳам қараб туролмадим. Уйимизда бир ҳафтадан буён яшаётган жиянини, ёрдамлашгани келган қайнопаларимни жаҳл устида ҳайдаб юбордим. Ўзингиз ўйланг, шунча кундан бери бир мартагина келиб фалон сўмга тикадиган пардани текинга тикиб берган менинг келиним айбдор бўлса-я? Хуллас, аёлим билан қаттиқ жанжаллашиб қолдик. Икки нафар ўғлим бор. Шуларни уйлантирсам, кейин ўзим учун яшайман. Аёлим билан 27 йил бирга яшабману ўтган умримга ачинаман. Ахир, ҳамма шароит бор: иккита машина, саройдек уй. Шундаям на эрга ҳурматни, на муомалани билади.

— Жанжалсиз рўзғорнинг ўзи йўқ. Худо хоҳласа, келин олсангиз, неварали бўлсангиз, ҳаммаси унут бўлади. Қўша қариб, пиру бадавлат бўлиб яшайсизлар, — Маҳфуза шу сўзларни айтар экан, беихтиёр овози титради. «Ўзи-чи, ўзи қўша қариб яшай оладими»?

— Синглим, айбга буюрманг, эркак кишига уйдан, оиладан безмаслиги учун нима керак?

— Меҳр, эътибор керак.

— Э, яшанг. Эр уйида йўқ нарсани излаб кўчага чиқиб кетади, деганлари рост экан.

Маҳфуза шу сўзларни эшитаркан, ўзим ҳам эримга меҳр-эътибор кўрсата оляпманми, деб ўйлаб қолди. Ахир ишга чиққанидан бери эри билан бафуржа ўтириб суҳбатлаша олганиям йўқ. Югур-югур, муаммо устига муаммо. Бунинг устига эрини кўнглини кўтариш ўрнига кейинги вақтда ҳаётдан кўп нолийдиган бўлиб қолганди. Ўйлаб кўрса эрига ҳам қийин, битта ўзи нима қилсин?

Маҳфуза манзилига етиб келгач, ҳайдовчига раҳмат айтиб машинадан тушди. Балки шу одамни учратгани ҳам яхшиликкадир. Ўзининг хатосини тушунди. Дугонаси билан бир-икки соат мириқиб гаплашди. Лекин ўзининг уйдан аразлаб чиққанини айтмади. Зимдан қараса 4 хонали уйи бор, бойу бадавлат яшаётган Нодиранинг ҳам дард-аламлари етарли экан.

Бирни кўриб фикр қил, бирни кўриб шукр қил, деганлари шу бўлса керак, дея ўйлади Маҳфуза дугонасиникидан чиқиб кетаркан. Оиламга, эримга меҳр-муҳаббат кўрсатсам, албатта, бир куни шунинг мукофотини оламан. Бу қийинчиликлардан ҳам бир куни қутиламиз, аммо кўнгил бир чилпарчин бўлса уни тиклаш амримаҳол.

Маҳфуза уйига келса эри йўқ, болалари ва қайинсинглиси ҳовлида юришган экан. У ўзгача ғайрат билан уйни супуриб-сидирди. Эрининг, болаларининг кийимларини бир сидра ювиб дазмоллади. Турмуш ўртоғининг келишига манти пишириб қўйди. Эри бу овқатни жуда хуш кўради. Атрофга кўз югуртираркан, қилган ишидан кўзи қувонди. Ишдан чарчаб келган эрини жилмайиб кутиб олди. Олимжон кайфияти кўтарилиб, рафиқасини бағрига босаркан:

— Онаси, биласан баъзида эркак кишининг ҳам феъли ўзгариб туради. Кеча ишимдаги асаббузарликнинг касрига сен қолдинг. Биламан, бу муаммоларни албатта, иккаламиз ҳам енгамиз. Бугунги турмуш қийинчиликлари эрта кексайганимизда роҳат-фароғатимизга кафил бўлади, — дея аёлининг кўзларидан ўпиб, кафтини кафтига қўйди, бармоқлар бири бирининг кўзларини ёпди. Ҳадисларда айтилишича, эр-хотин меҳр билан кафтини кафтига қўйса гуноҳлари бармоқлари орасидан тўкиларкан.

Маҳфуза эрининг бағрида турмушнинг бор икир-чикирларини унутди. Ахир, аёллик бахтини дунёдаги ҳеч бир бойлик билан ўлчаб бўлмайди. Ёнида суюкли ёри, ҳаётининг тиргаги борлиги учун у энди бошини баланд кўтариб, қийинчиликлардан қўрқмай яшайди. Бунинг учун унда сабот, матонат ва ишонч бор.

Гўзал БАХТИЁР қизи.

"Mahalla" жавоб беради

МОДДИЙ ВА МУЛКИЙ ҲОЛАТ ТЕКШИРИЛАДИ

САВОЛ: — Турмуш ўртоғим бундан 1 йил олдин вафот этганди. Икки нафар вояга етмаган фарзандимни ёлғиз ўзим тарбия қиляпман. Маълумотим бўлмагани туфайли ҳозир тикувчилик орқасидан оила тебратяпман. Шу сабабли ёрдам пули олмоқчи эдим. Бунинг учун нима қилишим керак?

Ж.БОЙМУРОДОВА.
Уйчи тумани.

ЖАВОБ: — Сиз моддий ёрдам олиш учун ўзингиз истиқомат қилаётган фуқаролар йиғинига ариза билан мурожаат қилишингиз мумкин. "Кам таъминланган оилаларни ҳисобга олиш, уларга моддий ёрдам тайинлаш ва тўлаш тартиби тўғрисида"ги Низомнинг 11-бандига кўра, фуқаролар йиғинидаги махсус комиссия ариза тушган кундан бошлаб икки ҳафта ичида ёрдам сўраган оиланинг яшаш жойига бориб, унинг моддий ва мулкий ҳолатини текширади.

Текшириш вақтида комиссия аъзолари ариза берган шахс билан, зарур бўлса, оиланинг бошқа аъзолари билан бирма-бир суҳбатлашиб, умумий даромад ва мулкий ҳолат ҳақида далолатнома тузади. Унда қуйидаги маълумотлар акс эттирилади:

— текширилаётган оиланинг таркиби, яъни уй китоби рўйхатидаги оила аъзолари сони қайд қилинади. Доимий яшаш жойига эга бўлмаган, меҳнатга лаёқатли оила аъзолари, бола 2 ёшга тўлгунга қадар уни парваришлаётган аёллар ва 16 ёшгача бўлган болаларнинг сони алоҳида кўрсатилади;

— оиланинг доимий даромад манбаига эга бўлмаган ва меҳнатга қобилиятли оила аъзолари (18 ёшгача бўлган ўқувчилар бундан мустасно);

— текшириш вақтидаги оиланинг жами пул даромадлари манбалари ва миқдори;

— томорқа майдони ва ундан даромад олиш имкониятлари;

— оила мол-мулкининг қиммати (дала ҳовли, автомобиль ва зеб-зийнатларнинг мавжудлиги);

— оиланинг муҳтожлик даражаси ва ҳар ойда бериладиган моддий ёрдамнинг тавсия қилинаётган миқдори ҳақида комиссия хулосаси.

Оиланинг даромадларини ҳисоблашда бир марталик тўловлар қўшиб ҳисобланмаслиги мақсадга мувофиқдир.

СИЗНИНГ РОЗИЛИГИНГИЗ ОЛИНИШИ КЕРАК

САВОЛ: — Мен ҳам, укам ҳам оилалимиз. Лекин битта хонадонда истиқомат қиламиз. Биз яшаётган уй эса бобомнинг номида. Яқинда укам савдо билан шуғулланиб, қарзга ботиб қолди. Қарздан қутилиш мақсадида бобом билан маслаҳатлашиб, ҳовлини сотиб, кўпқаватли уйга кўчиб чиқмоқчи бўлиб турибди. Агар улар уйни сотиб юборишса, оилам билан кўчада қоламан.

Айтинг-чи, уй-жой сотилаётганда, шу ерда рўйхатда бўлган барча фуқаролардан розилик аризаси олинмасдан шартномани гувоҳлантириш мумкинми?

И.ОТАЖОНОВ.
Бахмал тумани.

ЖАВОБ: — Уй-жой кодексининг 32-моддасида мулкдор оила аъзоларининг, шунингдек, у билан доимий яшаётган фуқароларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари белгилаб берилган. Унга кўра, уй, квартира мулкдорининг оила аъзолари, шунингдек, у билан доимий яшаётган фуқаролар, агар улар кўчиб келган пайтда ёзма равишда бошқа ҳол қайд этилмаган бўлса, уйдаги, квартирадаги хонадан мулкдор билан тенг фойдаланиш ҳуқуқидирлар. Улар мулкдор берган тураржойга ўзларининг вояга етмаган фарзандларини кўчириб киритишлари мумкин. Оиланинг бошқа аъзоларини эса, уй, квартира мулкдорининг розилиги билангина кўчиб киришлари мумкин. Мулкдор ва унинг собиқ оила аъзолари, шунингдек, у билан доимий яшаётган фуқаролар тураржойдан фойдаланиш тартиби тарафлар келишуви билан белгиланади.

Тураржой мулкдорининг оила аъзолари, деб у билан доимий бирга яшаётган хотини (эри) ва уларнинг фарзандлари тан олинади. Меҳнатга қобилиятсиз боқимандалар, шунингдек, мулкдор билан доимий бирга яшаётган фуқаролар, агар улар мулкдор билан умумий хўжалик юритаётган ва унинг тураржойида рўйхатда турган бўлсалар, унинг оила аъзоси, деб топилишлари мумкин.

Хусусийлаштирилган квартира ёки уйни сотиш, айирбошлаш, ҳадя қилиш, ижарага бериш учун уй мулкдорининг вояга етган оила аъзолари ва квартира ёки уйнинг хусусийлаштирилишига розилик берган шахсларнинг розилиги олиниши керак. Хусусийлаштирилган уй-жой мулкдорининг вояга етмаган оила аъзолари манфаатларини уларнинг ота-онаси, улар бўлмаган тақдирда эса, васийлик ва ҳомийлик органлари ҳимоя қилади.

Уй ёки квартиранинг мулкдори, унинг оила аъзолари, у билан доимий яшаётган фуқаролар ва собиқ оила аъзоси ўртасидаги тураржойдан фойдаланиш ҳамда қилинган харажатлардаги улуш миқдори ҳақидаги низолар суд тартибида ҳал этилади.

Саволларга ҳуқуқшунос
Жаҳонгир АБДУРАИМОВ
жавоб берди.

Турмуш чорраҳаларида

САБР ҚИЛГАН ЕТАР МУРОДГА

Сарвиноз билан Хонзода болалигидан бирга ўсди. Сарвинознинг момоси Меҳри она умр бўйи дўппидўзлик билан шуғуллангани учун бу касбни қизларига, келинларига ҳам ўргатар эди. «Бекор ўтиргунча ишлаб, рўзғорни тебратишга ҳисса қўш, болам!», деб ўғил-қизларини меҳнатга ундарди.

Сарвиноз бувисини жуда яхши кўрар, ҳар бир ўгитига қатъий амал қиларди. У мактабда ўқиб юрган пайтлардан бошлаб бувисидан каштачилик, дўппидўзлик сирларини ўргана бошлади. Хонзода ҳам Сарвиноз билан бирга мактабга борар, ўқишдан бўш вақтларда у билан бирга дўппи тикарди. Мактабда ўтказилган касб-ҳунарга оид мусобақа ва беллашувларда ҳам Сарвиноз доимо ўзининг зукколиги ва тиккан кашталарининг сифати билан юқори ўринларни эгалларди. Сарвиноз билан Хонзодани доим бирга юришгани учун ҳамма уларни эгизаклар, дейишар эди. Улар институтда ҳам бирга таҳсил олиб, бир вақтда битирдилар. Тақдир тақозосини қарангки, уларга Ҳасан Ҳусанлардан совчи келди ва бир хонадонга келин бўлишди.

Қайнана-қайнаталари ҳам келинларининг аҳиллигидан жуда хурсанд эдилар. Кунларнинг бирида уларнинг уйига узоқ шаҳардаги қариндошларидан бири меҳмонга келди. У аёл жуда башанг кийинган, бармоқлари тилла узукларга тўла, бўйнига эса қимматбаҳо олтин занжир осиб олган эди. Сарвинозни бу аёлнинг кийиниши, ташқи кўриниши, зебу зийнатлари қизиқтирмади. Лекин Хонзода аёлнинг зебу зийнатларига маҳлиё бўлиб қолди ва пайт пойлаб буларга қандай эришганини сўраб-суриштирди. Хонзодадаги қизиқиш, хоҳиш меҳмонга ўнг тушди ва чет элда ишлашини, қизлар ва аёлларни олиб бориб иш билан таъминлашини, ишлар унча қийин бўлмай, унга нақд 500-600 доллардан ҳақ олиши мумкинлигини айтиб, «Бу ерда ишлаганинг билан биринг икки бўлмайди, косанг оқармайди, юрсанг юраверасан. Четга чиқ, ишла. Данғиллама уй ва мана бундай тақинчоқлардан сон-саноқсизига эга бўлишинг мумкин» деб, ўзининг манзили ва қўл телефони рақамини ёзиб берди. Шу кундан бошлаб Хонзодада чет элда ишлаш истаги туғилди. Таътил кунлари яқинлашгач, у Сарвинозга истагини айтиб, бирга кетишни таклиф қилди, Сарвиноз унинг гапларини тинглаб:

— Узоқнинг буғдойидан яқиннинг сомони яхши, дугона! Мана, таътил бошланди, кашта тикамиз, бу ҳам анча даромад бўлади. Шукр қилиб болаларимизнинг ёнида ўтирайлик, — деди.

Хонзода Сарвиноздан уни қўлламагани учун хафа бўлди ва турмуш ўртоғи Ҳусан билан уйда жанжал чиқариб, 3 ёшли қизчасини ташлаб чиқиб кетди. У тўғри бошқа шаҳарда яшовчи бойвачча меҳмон аяга қўнғироқ қилди ва «Тезда паспорт билан етиб кел, индинга беш-олтита қизни олиб кетяпман», деган жавобни олди. Хонзоданинг маошларидан озроқ тежаб қўйган пули бор эди. Шуни йўлкира қилиб, Урганчга йўл олди. Башанг кийинган аёл Хонзодани жуда яхши кутиб олди ва яна олтита қиз билан Дубайга кетишларини, у ерда ресторанда хизматчи бўлиб ишлашларини, ойига 500-600 доллардан нақд санаб олишларини такрорлаб, Хонзодага далда берди, «Овсининг келганингда оғзини очиб қолади», деб уни қизиқтирди. Сарвинознинг оиласидагилари Хонзодани роса излашди. Икки кундан кейин Ҳусаннинг телефонига «Мен Дубайга кетдим», деган хабар келганидан кейин излашни бас қилишди.

Сарвиноз ўзининг ўғли билан Хонзоданинг қизини бирга парваришлай бошлади, қизчага онасининг йўқлигини билдирмасликка ҳаракат қиларди. Хонзоданинг эри Ҳусан ичкиликка берилди. Уйига кеч қайтар ва зўрға оёқда турарди. Орадан бир ярим йил ўтгач, Ҳусаннинг телефонига «Мен хато қилдим. Энди сизга лойиқ эмасман, алвидо!» деган хат келди. Ўзи зўрға юрган Ҳусаннинг юраги бу сўзга бардош бера олмади. У инсульт бўлиб, сал ўтмай вафот этди.

Сарвиноз бозорга чиқишга, дўппиларни сотишга вақти бўлмаса-да, барибир тикишдан воз кечмасди.

Бир куни мактаб директори Сарвинозни чақириб: «Дўппи тикдим ипаклари тиллодан», деган кўргазма бўлар экан. Чет элдан келган ишбилармонлар ҳам қатнашар экан. Шунга сизнинг номингизни ёздириб қўйдим, қатнашасизми?», деб сўради. Сарвиноз «Дўппиларимнинг ҳамма туридан бор, қатнашаман», деб рози бўлди.

Кўргазмага туманнинг барча чевар дўппидўзлари ўз маҳсулотларини олиб келишган эди. Кўргазма қатнашчилари Сарвиноз тиккан дўппиларни синчковлик билан томоша қилар, унга турли саволлар берар эди. Сарвиноз дўппилари, тиккан гуллари ва гулларда ифодалаган фикрларини гапириб берди. Кўргазма охирида Сарвиноз биринчи ўринни эгаллагани ва учта корхона вакиллари у билан шартнома тузишга тайёр эканлигини билдиришди ҳамда унинг ҳисоб рақамига катта маблағ пул тушганлигини эълон қилишди. Сарвиноз кўзларида севинч ёшлари порлаб: «Менга шу касбни, сабр-тоқатни ўргатган бувижонимга, ота-онамга раҳмат!», деди. Айни дамларда кўнглидан: «Эҳ, Хонзода! Шошиб қаерларга кетдинг?! Сени деб Ҳусаннинг ҳаёти барбод бўлди, қизингнинг кўнгли ўксиди. Ота-онанг учун бир умрлик армон бўлдинг. Мен сени уйда олиб қололмаганим учун ўзимни айбдор санайман, дугонажон!», деган ўйлар ўтарди...

З.ХУДОЙҚУЛОВА,
Элликқалъа тумани «Тошкент» маҳалласи фуқаролар йиғини маслаҳатчиси.
Қонисбой РЕЙМОВ,
«Mahalla» мухбири.

Оталар мактаби

БОБОЛАР ЎГИТИ — ЭЗГУЛИКНИНГ КАЛИТИ

Маман бобо анча йиллардан буён фермер хўжалиги раҳбари. Ердан топган даромади, ҳалол меҳнати эвазига ўғилларини уйли-жойли қилди, қизларини турмушга берди.

Бугун унинг хонадони фарзандларию, неваралари билан гавжум, сабаби пойтахтдаги университетлардан бирида ўқиётган невараси Азимжон келяпти. «Неварам катта шаҳарда ўқиётган бўлса-да, шукрки, бачкана қилиқлардан, кийинишлардан ўзига одат қилмади, мулоҳазали ва одоб доирасида», дея хаёлидан ўтказаётган бобонинг ўйларини қизи Ойсаранинг гапи бузди.

— Отажон, Азимжон жиринг олдида ўн бирларда келаркан, сал аввал телефон қилганди.

— Яхши, — дея Маман бобо ўзича режа тузди. Демак, унгача кечки экилган картошкаларни айланиб, қайтиб олиб келса бўлади.

У уйига қайтганда ҳовли қариндош-уруғлар билан тўла, ўғ бирордорларнинг ҳаммаси шу ерда эди. Қозонда димланган ошни сузмай, Маман бобонинг келишини кутиб турардилар.

Бобога пешвоз чиққан келини:

— Дадажон, неварангиз келди, келишган азамат йигит бўлиб кетибди, — дедию чойнакни кўтариб ошхонага кириб кетди.

Орадан ўтган вақт, соғинч отахоннинг қалбига аллақандай оғриқ ҳам солганди. Ҳозир эса севинганидан неварасини қидираётган бобонинг кўзлари хиралашди. Оила даврасида шим кийиб олган олифта қиздан бошқа бегона одамни кўрмади. Шу пайт ўша «қиз» дик этиб ўрнидан турдию, бобога қучоқ очиб кела бошлади. Бобо уни аранг таниди: сочлари елкасига тушиб турган, футболкасида алламбало ёзувлару шимининг пастга қараб кенгайиб кетгани етмагандек, иштонининг баъзи жойлари йиртиқ бу «қиз» набираси Азимжон эди. Невараси яқинлашганда билагига чизилган турли шаклдаги тасвирларга ҳам кўзи тушди. Наҳотки, орадаги қисқа вақтда невараси шунчалик ўзгариб кетган бўлса? Бобонинг ҳафсаласи пир бўлди. Нари-бери сўрашиб, дастурхон бошида чурқ этмади.

Меҳмонлар кетгач, Маман бобо қизи Ойсарага боғдаги сўрига неварасини билан ёнма-ён жой солишни тайинлади. Дўстлари билан хайрлашиб қайтган Азимжон боққа томон йўл олди.

— Ўғлим, сендан умидларим катта, — деб гап бошлади бобо неварасиданми, ўзиданми хафа оҳангда. — Ҳар доим маҳалла фаоллари билан гурунглашганимизда менинг неварам юртимиз ривожланишида ҳали улкан ишлар қилади, маҳалламизни обод масканга айлантиради, деб фахрланиб юраман. Лекин сенга қилган насиҳатларимда бир нарсани унутганга ўхшайман. Яъни кийимнинг инсон одобининг зийнати, одамларни бир-биридан ажратиб турувчи муҳим восита эканини сенга айтмаган эканман. Қўлингиздаги бу чизиқлар аёлларнинг зеб-зийнати саналади. Анчайин эътиборсиз бўлиб қолганман, шекилли, сочи бу буюмлар эркакларнинг тириш сезмай қолибман. Йиртиқ-ямоқ шимларни кийиладиган ҳоллари ўзбек йигитларини бунақа кийимларга қайрилиб ҳам қарамайди, деб маърузалардиман. Аммо...

Азимжон ўзидан ҳам, ўстириб олган соч ва тирноқларидан ҳам хижолат тортди, бир курсдошининг шундай кийиниши, сочини ўстиришига қизиқиб «имиджи»ни ўзгартиришга айсуданини. У чиндан ҳам бировларга тақлид қилиб қаттиқ янглишганини бугун бобосининг гап-сўзидан сезди.

Аллаҳалгача давом этган суҳбатдан кейин Азимжоннинг кўзига уйқу келмади. Ётганида сочининг узунлиги ғашини келтира бошлади. Қизиқ, аввалари ҳеч бундай бўлмаганди...

Номоз ўқиб бўлиб, неварасини эртароқ уйғотиш борган бобо унинг ўрнида йўқлигини кўрди.

— Яхши, ҳеч бўлмаса саҳар туришни ўрганибди, — деди отахон секин пичирлаб.

Ҳамма нонуштага ўтирганда эшикдан кириб келган Азимжон яна бир бор бобосининг ҳайратини оширди. Энди у "шаҳарлик олифта" эмас, кийимларию, қисқартирилган сочи ўзига ярашиб турган — бобосининг асл невараси Азимжон эди.

Нигора ИМОМНАЗАРОВА,
"Mahalla" мухбири.

«АГРОБАНК»
очиқ акциядорлик
тижорат банки
AGROBANK

барча
юртдошларимизни
яқинлашиб келаётган
Энг улуғ ва Энг азиз
байрамимиз —
мамлакатимиз
мустақиллиги куни
билан самимий
муборакбод этади!

Истиқлол йўлларимизни нурафшон, дилларимизни мунаввар этгани, Ватанимизга эрк, халқимизга фаровонлик ато қилгани абадий бўлсин!

Шодиёна муносабати билан Ўзбекистон халқини табриклаб, "Агробанк" қуйидаги банк хизмати турларини таклиф этади

- **Пластик карточка** — замонавий ва ишончли тўлов воситаси!
- **Visa Card** — дунё бўйлаб молиявий эркинлик!
- **Пул ўтказмалари** — тез, оддий ва ишончли!
- **Депозит катакчалар** — қимматли бойликларингизнинг кафолатли сақланиши!
- **Пул омонатлари** — даромадингизни кўпайтиришнинг ишончли усули!

"Агробанк" — юрт ободлиги ва яратувчанлик ғояларининг молиявий таянчи!

Хизматлар лицензияланган

"Mahalla" шифохонаси

ЕТМАК ХОСИЯТЛАРИ

Рўза ойида барча хонадонларнинг дастурхонини нишолдасиз тасаввур қилиш қийин. Лекин нишолда таркибидаги етмакнинг хосиятлари тўғрисида ҳамма ҳам билавермаса керак.

Етмак Марказий Осиё минтақасидаги тоғ ёнбағирларида, даштларида, баъзан қуриб қолган дарё ўзанларида ўсадиган кўп йиллик ўсимлик. Етмакни маҳаллий аҳоли турлича аташади. Жумладан, айрим ҳудудларда беҳ, беҳдору, баъзилар ерсобун ёки қундис ҳам дейишади. Ўсимликнинг бўйи бир қулочча бўлиб, илдизлари хийла узун, бақувват, ташқи томондан кўнғир тусда, кесилса эти заъфаронроқ, оқ-оқ томирчалари кўриниб қолади.

Етмакнинг илдизи доривор маҳсулот ҳисобланади. У гуллагач, ер остки қисми кетмон ёки белкурак билан ковлаб олиниб, совуқ сувда ювилади ва майда бўлакчаларга ажратилиб, очиқ ҳавода қуритилади.

Ўз даврида буюк табиб Абу Али ибн Сино етмакдан ўхчишда, ҳид билиш хусусияти камайганда, жигарда пайдо бўладиган тошларни нуратишда фойдаланган.

Бугунги кунда халқ табобатида ҳам етмак воситасида бир қанча хасталиклар даволанади. Жумладан, бу ўсимлик илдизларидан тайёрланадиган дамламадан бронхит хасталигида, балғам кўчирувчи дори сифатида ва бадан терисидаги яраларни даволашда, жароҳатларнинг битишини тезлаштирадиган малҳам тариқасида фойдаланилади. Табобатда етмак яна сафро, пешоб ҳайдовчи ҳамда сурги воситасида ишлатилади. Бунинг учун 1 чой қошиқ майдаланган етмак илдизи устига 1 стакан қайнатиб совитилган сув қуйилиб, 8-10 соат давомида қондирилади ва бу совуқ дамлама кун бўйи ичилади.

Баъзида етмакдан чой дамлаб меъда-ичак касалликларида, тери хасталикларида, пиодермия, пуш-экзема, чипқон, хўппоз, темиратки, таносил касалликларида, талоқ, жигар оғриғида ҳамда аъзоларда модда алмашинувининг бузилишида ичилади. Айниқса, тиббиётда етмакдан олинадиган сапонинлар жуда қадрланади. Улар безларнинг секретор фаолиятини оширади, бундан ташқари, тоза сапонин ветеринарияда вакцина-зардоб тайёрлашда хавфли куйдирги ва бруцеллёз касаллигига қарши ишлатилади.

Етмак илдизлари микробларга қарши таъсир кўрсатиш хусусиятига ҳам эга. Шу боис тиббиёт соҳасида, қишлоқ хўжалиги, саноатда керакли хомашё сифатида, тўқимачилик соҳасида матоларни оқартириш ҳамда жунли ва шойи газламаларни ювишда, ўт ўчириш воситаларини ишлаб чиқаришда ҳам алоҳида аҳамиятга эга.

Шаҳло НАБИЕВА,
умумий амалиёт шифокори.

УЛАР СИНГАПУРДА ЎЗБЕКИСТОН ШАРАФИНИ ҲИМОЯ ҚИЛАДИ

Гулноза Матниёзова, Мансур Мўминхўжаев (дзюдо), Азиза Мамажонова (бадиий гимнастика), Абубакир Расулов (таэквондо), Эдуард Шаулов, Дилноза Абдусалимова (спорт гимнастикаси), Элмурод Холиқов (стол тенниси), Зиёвиддин Қутбиддинов, Ганна Пуставарова (оғир атлетика), Юлдуз Кўчқорова, Дмитрий Швецов (сузиш), Нурбек Ҳаққулов, Руслан Комилов (юнон-рум кураши), Диёр Эргашев, Нилуфар Гадоева (эркин кураш), Зоҳиджон Ҳурбоев, Аҳмад Мамажонов, Сардор Бегалиев (бокс), Руслан Қурбонов, Анастасия Байкова (енгил атлетика), Ленара Асанова (ўқ отиш).

ЮРТ ШАЪНИНИ УЛУҒЛАР ЁШЛАР

14 август куни Сингапур шаҳрида ўсмирлар ўртасидаги 1-Олимпия ўйинларига старт берилади

Халқаро олимпия қўмитаси томонидан ўтказилиши белгиланган ушбу спорт ўйинларининг илк тамал тоши Ўзбекистонда қўйилган эди, десак муболаға бўлмайди. Боиси, бундан 10 йиллар муқаддам мамлакатимизда муҳтарам Президентимиз ташаббуси билан жорий этилган уч босқичли спорт ўйинлари тизими ҳамда юртимизда болалар спортига берилаётган алоҳида эътибор қисқа фурсатда жаҳон жамоатчилигининг эътибору эътирофига сабаб бўлди.

Айнан болалар спортига ўзбекона эътибор натижасида дунёнинг турли бурчакларида ёш спортчиларнинг фестиваллари, шоу-спорт мусобақалари, семинарлар ташкил этила бошланди. Жумладан, 2007 йили Америка қитъасида «Экспо спорт» ўйинлари, Европада «Болалар спорт ўйинлари», 2008 йили Россиянинг Сибирь ўлкасида «Осиё болалари» фестивали, Сингапурда ўсмирлар ўртасида Осиё ўйинлари ва бошқа қатор мусобақаларнинг андозаси уч босқичли спорт ўйинларининг кенжа бўғини бўлган «Умид ниҳоллари»дан олинганди.

2008 йилнинг 10 декабрида Халқаро олимпия қўмитасининг Ижроқўми йиғилишида мазкур масала хусусида сўз юритганлар дунёда болалар спортини ривожлантириш орқали инсониятнинг соғлом турмуш тарзидаги фаоллигини ошириш лозимлигини таъкидлаб ўтгандилар. Шу фикрлар асносида ўсмирлар ўртасидаги 1-Олимпия ўйинларига асос солинди.

14 — 26 август кунлари Сингапурда ўтадиган мазкур ўйинларда дунёнинг 205 та давлатидан 3594 нафар ёш спортчи 29 та спорт тури бўйича ғолиблик учун кураш олиб боришади. Мамлакатимизнинг 21 нафар спортчиси ўйинларнинг 18 та турида медалларга даъвогарлик қилишади.

Ўтган душанба, 9 август куни пойтахт аэропортида Сингапур олимпиадасида Ватанимиз шарафини ҳимоя қиладиган мамлакатимиз спорт делегациясини кузатиш маросими бўлиб ўтди. Маросимда сўз олган спортчилар, ота-оналар, мураббийлар ушбу мусобақада муносиб қатнашиш учун давлатимиз томонидан спортчиларимизга яратиб берилган шарт-шароитлар ҳақида сўз юритишиб, Сингапур майдонларида Ўзбекистон номини улуғлаш шараф эканлигини, мамлакатимиз мустақиллигининг 19 йиллик байрамига медаллар шодасини тортиқ этишларини таъкидлашди. Мутахассисларнинг эътирофича, Сингапур майдонларида бокс, эркин кураш, оғир атлетика, бадиий гимнастика, таэквондо йўналишларида ўсмирларимизнинг имкониятлари юқори.

Илк бор ўтказилаётган ўсмирлар олимпиадасининг саралаш мусобақаларини ташкил этишда Ўзбекистоннинг алоҳида ўрни бор. Бокс, бадиий гимнастика, оғир атлетика, эркин, юнон-рум ва аёллар кураши бўйича Сингапур олимпиадасига йўлланма берадиган нуфузли мусобақаларга айнан Тошкент мезбонлик қилган эди. Айтиш лозимки, Сингапур олимпиадасининг Осиё қитъасидаги энг кўп саралаш турнирлари Ўзбекистонда ўтказилди. Шунинг ўзиёқ юртимиз қисқа фурсатда жаҳон спортининг марказларидан бирига айланганлигини кўрсатмоқда.

Тўлқин РЎЗИЕВ,
«Mahalla» мухбири.

Миллий қадрият

ЁН ҚЎШНИЛАР — ЖОН ҚЎШНИЛАР

< [1]

Қадим-қадимдан ота-боболаримиз, момоларимиз қўшничилик бобида беназир бўлишган. Улар қўшни хонадондаги маросимга ўзлариникидек қарашган. Шу боис ҳануз тансиқ таом пиширишса, қўшнига илиниш, зарур пайтда кўмак бериш, фарзанд тарбияси ва бошқа масалаларда ўзаро бамаслаҳат иш юритишдек одатлар мерос бўлиб келмоқда. Аслида, бу одатлар замирида тинчликнинг қадрига етиш, дўстона ва меҳрли турмуш кечириш, фарзандларни комил инсонлар қилиб тарбиялаш, ҳаётга муҳаббатдек эзгу мақсадлар ётади.

Оилада бўлиб турадиган нотинчликни қўшнилар эшитишидан истиҳола қилиб, беихтиёр овозимизни пасайтирамиз, истамасак-да жанжалга барҳам берамиз. Бу ҳол ҳам қайсидир маънода турли нохушликларнинг олдини олса, зарур пайтдаги ўзаро беғараз ёрдамлар орадаги меҳр-оқибат туйғусини кучайтиради. Шунинг учун ҳам халқимизда «Қўшнинг тинч — сен тинч», «Ён қўшни — жон қўшни», «Гилам сотсанг қўшниңгга сот, бир четида ўзинг ҳам ўтирасан», «Ҳовли олма, қўшни ол» сингари мақоллар неча асрлардан буён инсонларни эзгу ғояларга ундаб келмоқда.

Яқинда бемор танишимни кўргани шифохонага борсам, унинг хонадоши — тўрт ёшлардаги оёғи синиб қолган қизчани олиб ётган аёл эътиборимни тортди. Қизча унинг фарзанди десам, аёлнинг ёши катта. Бироқ у набирали аёлга ҳам ўхшамасди. Хуллас, қизиққанимни сезди, шекилли, аёл гап бошлади:

— Қўшнимнинг қизи. Ўзининг чақалоғи бор. Эри ишли одам. Қариндошлари узоқда туришади. Ҳозир меҳнат таътилидаман. Қўшним бояқишга шундай пайтда бирровга қарашмасам, қачон ёрдамим тегади?

Шу пайт қизча ингради. Аёл чаққон ўрнидан туриб, қизчани айланиб-ўргилиб, авайлаб кўтарганча тоза ҳавога — ташқарига йўналди. Мен эса халқимизга хос бағрикенглик, болажонлик, меҳр-оқибатлилик каби фазилатларни ўзида жамлай билган бу аёлнинг изидан ҳавас билан қараб қолдим. Шуни айтадилар-да, узоқдаги қариндошдан ёнингдаги қўшни яхши, деб.

Истиқлол инъом этган неъматлар ҳақида ҳар қанча тўлқинланиб гапирсак арзийди. Назаримда, истиқлол шукуҳи ҳатто қўни-қўшничилик муносабатларини ҳам азалий изига солгандай.

Кечки салқинда пойтахтимизнинг Чилонзор тумани «Дўмбиробод» маҳалласида жойлашган кўп қаватли турар-жой бинолари оралаб борарканман, шўх-шодон суҳбат қуриб ўтирган аёлларга кўзим тушди. Қўшнилар бекорчиликдан суҳбатлашиб ўтиришгандир, дея ўтиб кетаётиб, беихтиёр нимадир тўқишаётганини пайқаб қолдим. Яқинроқ бориб қарадим: қўлларидаги калава ип ва сим билан пайпоқ, нимча, қалпоқ, юбка сингари кийимлар тўқиб ўтиришибди. Улар билан сўрашиб, суҳбатга тортдим.

— Кўп йиллардан бери мана шу 12-қаватли уйда яшаймиз, — дейди ўзини Зарифа Исматхўжаева деб таништирган аёл. — Илгари рўпарадаги қўшнини ҳам тузукроқ танимасдик. Бошқа йўлакдагилар, қаватдагилар ҳақида-ку гапирмай қўя қолай. Шукрки, ҳозир барча қўшнилар бир-бири билан иноқ. Ким нима иш билан машғул, уйига ким келиб ким кетади, қариндош-уруғи ким — бари маълум. Кўчабошимиз Шоира Арипованинг саъй-ҳаракати боис, уйимизнинг ён-атрофи обод, йўлаклар тоза ва шинам. Уй ишларимиздан бўшаганимиздан сўнг шу ерда суҳбатлашиб ўтирардик. Қўшни аёллардан бирининг кўмагида тўқишни ўргандик. Энди, кўриб турганингиздек, ҳам суҳбат қуриб кўнгил ёзамиз, ҳам рўзғорга фойдамиз тегяпти. Шу кунларда буюртмалар ҳам кела бошлади.

— Қўшнилар жуда иноқ яшаймиз, — дейди кулиб аравачада чақалоғини тебратиб ўтирган ёш жувон. — Биласизми, яқинда кўзим ёриди. Айни қишга тайёргарлик кўриладиган пишиқчилик вақти. Энди бу ишларни қилолмайман, деб роса хуноб бўлгандим. Барака топишсин, қўшниларим бир кунда ҳашар қилиб ҳамма ишларимни битириб кетишди.

Айни кунларда истиқлолимизнинг 19 йиллигига тайёргарлик қизғин давом этмоқда. Уй соҳибалари таъкидлаганидек, илгари қоронғу йўлакка битта чироқ қўйиш ҳам муаммога айланган бўлса, бугун бир йўлакдан кириб-чиқаётган инсонлар бамисоли улкан хонадонда аҳил яшаётган катта оилани эслатади. Дўмбирободлик аёллар билан суҳбатлашиб тоғдек кўтарилган кўнглимдан бир ўй кечади: илоҳим, орамиздаги меҳр-оқибат ришталарига кўз тегмасин, онгимизу қалбимизга бобомерос ҳисларни тобора чуқур сингдираётган истиқлолимиз абадий бўлсин.

Юлдуз ҲОЖИЕВА,
«Mahalla» мухбири.

Хабарлар

КУРАШ

ОЛИМПИЯ ЎЙИНЛАРИ САРИ

ИСТАНБУЛ шаҳрида Кураш халқаро ассоциацияси (IKA) Ижроия қўмитасининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Тадбирда Осиё, Европа, Африка, Панамерика ва Океания кураш конфедерациялари, Россия, Туркия, Греция, Франция, Италия, Польша, Жанубий Африка Республикаси, Марокаш, Ҳиндистон, Эрон ва Мўғулистон каби ўндан зиёд мамлакат кураш федерациялари мутасаддилари ўзбек спортини янада ривожлантириш борасида амалга оширилган ишлар тўғрисида ахборот берди.

IKA президенти К.Юсупов Кураш халқаро ассоциацияси спорт оламидаги нуфузли ташкилот – SportAccord (GAISF) таркибига қўшилиш учун ариза топширгани ва бу борада музокаралар жараёни давом этаётганини маълум қилди. Таъкидлаш лозимки, GAISF Халқаро Олимпия қўмитаси фаолиятида муҳим ўрин тутади. Мазкур уюшмага юздан зиёд спорт ташкилотлари аъзо. IKAнинг SportAccordга аъзо бўлиши Ўзбек курашининг Олимпия ўйинларига киритилиши йўлидаги яна бир залворли қадам бўлади.

ТЕННИС

БОШ СОВРИН УЧУН КУРАШ

АҚШнинг Цинциннати шаҳрида бошланган халқаро турнирда ҳамюртимиз Оқгул Омонмуродова бош соврин учун куч синашмоқда.

Нуфузли мусобақанинг саралаш босқичидан муваффақиятли ўтган Оқгул асосий турнинг биринчи учрашувида япониялик Кимико Датэ Круммдан ҳар томонлама устунлигини намойиш қилди ва 6:1, 6:2 ҳисобида зафар қучди. У кейинги босқичда сербиялик Бояна Йовановски билан рақобатлашади.

ШАХМАТ

НАФИСА – КУЧЛИ УЧЛИКДА

ПОЛЬШАнинг Котова шаҳрида шахмат бўйича йигирма ёшгача бўлган спортчилар иштирокида ўтказилаётган жаҳон чемпионатида юртимиз шарафини халқаро тоифадаги спорт устаси Нафиса Мўминова муносиб ҳимоя қилмоқда.

Истеъдодли шахматчимиз олтинчи турда польшалик Мария Гоциняк билан рақобатлашди ва рақибасини мот қилиб, муҳим очкони қўлга киритди. Чемпионатда пешқадамлик қилаётган словениялик Анна Музичук ва ҳиндистонлик Рут Падминидан атиги ярим очкога ортда бўлган Нафиса навбатдаги учрашувда қозоғистонлик Гулисхон Нахбоева билан ўйнайди. Еттинчи турдаги ғалаба шахматчимизни биринчи ўринга олиб чиқиши мумкин.

Шодиёр ЙЎЛДОШЕВ.

Танлов

ДЎППИДЎЗЛАР — МАҲОРАТДА БЕЛЛАШДИЛАР

Урганч шаҳрида «Дўппи тикдим, ипаклари тиллодан...» республика кўрик-танловининг Хоразм вилояти босқичи бўлиб ўтди.

Ушбу анъанавий танлов ёшларимизни миллий қадриятлар, бой тарихимиз, бебаҳо меросимизга ҳурмат руҳида тарбиялашда, «устоз-шогирд» йўналишида миллий ҳунармандчилигимизнинг дўппидўзлик, каштачилик, зардўзлик сингари ноёб турларини тиклаш ва ривожлантиришда муҳим ўрин тутмоқда.

Танловда шаҳар ва туманлардан сараланган моҳир дўппидўзлар ўз маҳоратини яна бир бор синовдан ўтказди. Иштирокчилар миллий қадриятларимизга бағишланган саҳна кўринишларини намойиш этди. Тадбирда дўппидўзликнинг нозик жиҳатлари, мазкур ҳунар соҳибларининг маҳорат сирлари ҳақида сўз юритилиб, ҳар бир ҳудуднинг ўзига хос дўппи ва либослари кўргазмаси ташкил этилди.

Урганч саноат касб-ҳунар коллежи ўқувчиси Латофат Мўминова, урганчлик Қамарпошша Оллақулиева танловнинг мамлакат босқичида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритди.

Ш.ХУДОЙБЕРГАНОВ,
ЎзА мухбири.

Тафаккур дурдоналари

МАҚТОВЛАРГА ПАРВО ҚИЛМАНГ

Ким ҳаддан ташқари узоқни кўрса, у қалбан нотинч бўлади. Йўқ нарсага олдиндан ташвишланмагин ва ҳали йўқ нарсага қувонмагин.

Ким шерга ўхшаб меҳнат қилса, бахт маъбудаси ўшани йўқлайди. Мардонавор ишлар билан тақдирни енг: агар сенинг ҳаракатларинг муваффақият келтирмаса, бунда сенинг айбинг йўқ.

Ботир одам, олим киши ва гўзал аёл қаерга бормасинлар, ҳамма жойда паноҳ топадилар.

Дўстингдан қарз олма ва дўстингга қарз берма. Қарз худди қайчи каби дўстликни кесади.

Ортиқча мақтов ва ортиқча танбеҳларга парво қилмаган, зарбаларга зарба билан жавоб бермаган, хафа қилганларга ёмонлик истамаганларга тангрилар ҳам ҳавас қиладилар.

Қадимги миср ва ҳинд халқлари ҳикматларидан.

Хотира турнири

ИҚТИДОРЛИ БОКСЧИЛАР ЖИЗЗАХДА ЖАМ БЎЛИШДИ

ЖИЗЗАХ тумани «Равалиқ» шаҳарчаси фуқаролар йиғини ҳудудидаги иқтисодиёт коллежида 1998—1999 йилларда таваллуд топган болалар ўртасида халқ таълими аълочиси Азимжон Бадалов хотирасига бағишланган VII анъанавий мусобақа бўлиб ўтди. Унда жиззахлик ёш боксчилар билан бир қаторда Наманган, Фарғона, Сирдарё, Самарқанд, Қашқадарё ҳамда Сурхондарё вилояти вакиллари ҳам қатнашишди. Турнирда 132 нафар бола рингга чиқиб, ўз маҳоратларини намойиш этди.

Мусобақа натижаларига кўра, энг кичик — 20 килограмм вазндаги иштирокчи Жиззах туманининг 12-бокс мактаби тарбияланувчиси Зоҳиджон Қодиров, 24 килограмм вазнда Жиззах шаҳри вакили Умарқул Эрматов, 26 килограмм вазнда қашқадарёлик Денис Муҳаммадшен, 30 килограмм вазнда Жиззах туманидаги Ҳ.Олимжон номидаги маҳалла вакили Умид Тожибоев, 32 килограмм вазнда фарғоналик Давлат Хурсандалиев, 34 килограммликлар орасида Самарқанд шаҳридан Феруз Содиқов ҳамда Жиззах туманидаги бокс мактаби тарбияланувчиси Авазбек Юсупов, Қарши шаҳридан келган ёш боксчи Фирдавс Сафаров, Жиззах олимпия заҳиралари коллежи вакили Латиф Аҳмедов, Жиззах вилояти болалар ва ўсмирлар мактаби ўқувчиси Шаҳзод Муродов мусобақа ғолиблигини қўлга киритиб, диплом ва қимматбаҳо совғалар билан тақдирланишди.

Абдували ҚАРШИЕВ,
«Маҳалла» мухбири

Mahalla
ижтимоий-сиёсий ва маърифий ҳафталик газета

Ўзбекистон Республикаси Матбуот ва ахборот агентлигида 2006 йил 6 декабрда 0019 рақами билан рўйхатга олинган.

Муассис: Ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши ва «Маҳалла» жамғармаси Республика бошқаруви

Бош муҳаррир
Бахтиёр АБДУСАТТОРОВ

Телефонлар:
236-53-93 233-10-73
236-53-75, 236-57-62
Факс: — 233-39-89

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ва саҳифаланди, офсет усулида босилди.
Формати — А-2, 4 босма тобоқ.
Навбатчилар: Б.Эгамқулов, Р.Шерқулов
Мусаҳҳиҳ: Гўзал Норчаева

Нашр кўрсаткичи: 148

Таҳририят манзили:
Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси 32-уй
Индекс: 100083
«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди.
Корхона манзили:
Тошкент, "Буюк Турон" кўчаси 41.

www.mahallagzt.uz mahalla@sarkor.uz

16375 нусхада чоп этилди. Буюртма Г-713 Топширилди — 4.10 1 2 3 5